

NOVA DOBA

Celje - skladišče

Per

III 127/1992

500000217,38

COBISS o

OSREDNJA KNJ. CELJ

Cena za izvod izven Slovenije: Hrvaška in BiH 200 DIN, Avstrija 35 ATS, Nemčija 4 DEM, Švica 4 SFR, ZDA in Kanada 4 USD, Švedska 16 SEK, Avstralija 5 AUD, Italija 1.000 LIT

Izhaja vsako drugo sredo. Glavni in odgovorni urednik **Janez Sever**. Izdaja PRESE d.o.o. naslov redakcije PRESE NOVA DOBA, Aškerčeva 15, 63000 Celje. Nenaročenih rokopisov ne vračamo, na nepodpisana pisma se ne oziramo.

CENA 80 SIT

SLOVENIJA, SREDA, 7. OKTOBER

1992 ŠT. 38, LETO XXVI

JEZUSOV SODNIK PRED SODBO

**ŽALOSTNA
USODA VOJAKA
GENERALA
GORINŠKA**

**MARIBORSKA
JADRNICA
POTONILA
Z DELNIČARJI**

**ZAKAJ SO STALI
SLOVENSKI
VOZNIKI PRED MEJO**

**SRBSKI BORDELI
V BRČKEM**

**KDO HOČE
RAZSTRELITI
MESARJA
STRAŠKA**

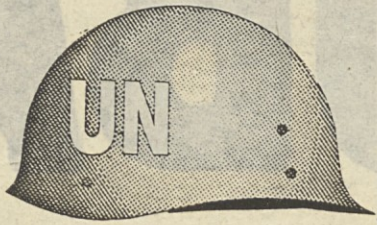
**ČETRTO
ŽIVLJENJA
ZA UBOJ NAD
FRANKOLOVIM**

**PRILOGA ZA
BEGUNCE
IZ BIH**

str. 23

... bemti državo, če nima Bosne

MODRE ČELADE V BIVŠI
JUGOSLAVIJI — (21)

Grozeča zima

V Sarajevu so po natančno mesecu dni obnovili zračni most za dostavo človekoljubne pomoči. Še vedno torej velja: pošiljamo vam hrano, zdravila, še vedno pa vas smejo ubijati, raniti... V ZDA se vendarle nagibajo k odločitvi, da bi se smela članica OZN kot je BiH tudi braniti pred napadalci in si torej nabaviti orožje. Hrvaška je v bistvu že priznala ZRJ, saj se z njo uradno dogovarja. Tako sta Tuđman in Panić sklenila dogovor o Prevlaki. JA jo bo zapustila, prevzele jo bodo modre čelade, 15 km naokoli ne bo nobene vojske. Tuđman je najbrž prezrl, da bodo modre čelade na Prevlaki lahko še leta in leta. Sicer pa, znani fašist Šešelj pripravlja prostovoljce, ki bodo branili »srbsko« Prevlako.

Vance in Owen še vedno verjameta v pogovore. Ob tem je prav grozljivo videti, kako se na primer rokujeta z zločincem Miloševićem, kako se skupaj smehljajo. To je tako, kot bi to med drugo svetovno vojno počeli zavezniki s Hitlerjem ali njegovimi najožjimi sodelavci. Vance in Owen se sicer, kar je posebej čudno, v Beogradu pogovarjata, kako bodo zgradili nov most v Maslenici. Ta je seveda na Hrvaškem. Morča pa se pogovarjata o financiranju, saj naj bi most plačali tisti iz Beograda, ki so ga ukazali bombardirati.

Karadžić pristaja na zimsko premirje. Postavlja le pogoje, da obdrži letala in tudi ozemlja, ki jih je okupiral, to pa je dve tretjini BiH. Svet še vedno ne ve, da so bosanski Srbi dobili letala — tudi drugo orožje — v dar od JA in to v času, ko se v BiH ni smelo prodajati orožja. Bližajoča zima sicer za BiH pomeni hudo grožnjo: zaradi mraza bo umrlo več deset tisoč ljudi, celo več sto tisoč. Svet še vedno noče zaustaviti agresije. Kdo bo imel na duši stotisoče življenj?

Evropa se sicer v praksi čedalje bolj deli, zaradi denarja. Zdaj so na eni strani tisti, ki imajo najbolj trden denar, pa tisti, ki imajo manj trdnega, zatem ostali, na koncu pa večina bivših vzhodnih držav.

Na Hrvaškem nič novega. Povratek izseljenih se še ni začel. Unprofor pravi — ni pogojev. Dovolj le izvidniške obiske krajev, kamor naj bi se pregnanci vrnili. Hrvati sicer obupujejo in postavljajo ultimativne roke. Srbi so zadovoljni. V svojih »krajinah« na Hrvaškem rešijo prošnjo, če jo seveda jo v 90 dneh, če kdo prosi za povratek. Tisti, ki so »prostovoljno« podpisali, da odhajajo, dovoljenja za povratek sicer ne dobijo. VS OZN bo menda te stvari vendarle presekala, z resolucijo, ki bo proglasila vse izjave izseljencev, da odhajajo na »lastno željo«, za nične.

V BiH sicer prihajajo dodatne modre čelade. Okoli 7.000 jih bo. Ni povsem jasno, kaj bodo delale, saj streljati ne smejo niti v samoobrambi. Unprofor sicer v Sarajevu odganja novinarje, ki bi radi govorili z vojaki OZN, ki so čedalje bolj nejevoljni zaradi položaja, v katerem so se znašli. »Mirolojubni« Srbi pa so proglasili del Sarajeva za srbskega (devet občin). Ker ga še vedno obstreljujejo, zdaj praktično streljajo na »svoje«. Balkan pač ostaja Balkan.

ZBIEGNEW KOCKANOWSKI

CEMENTNINARSTVO

ALOJZ LAH

Šentjur pri Celju (poleg tovarne Emo)
telefon 063/741-253

Cenjene kupce (graditelje) obveščamo, da imamo vedno na zalogi vse vrste gradbenega materiala po tovarniških cenah:

— cement Trbovlje P. C. 450, vreča 50 kg	414 SIT
— apno Zagorje 33 kg	335 SIT
— opeka modul, 29 x 19 x 19,	35 SIT
— beton tlakovci deteljica H + S	745 SIT
— strešna betonska opeka (velikost bramak)	65 SIT
— betonski nosilci, polnila, vogalniki za zid, 30, 25, 20	
— robniki, vrtni, mejniki	
— razne pohodne in povozne plošče	
— betonska opeka trideset	49,89 SIT
— betonska opeka petindvajset	43,43 SIT
— betonska opeka dvajset	38,25 SIT
— betonska opeka za silose in grezne jame,	49,90 SIT
— bramak kritina 67 SIT vključen prevoz in prometni davek	
— vse vrste peska za zidanje, betoniranje	
— beton	

Imamo lastne kamione za dostavo.
Lahko se dogovorimo za plačilo čeke.

Zaupajte nam svoje potrebe, saj mi zadovoljujemo stranke že 22 let.

Naj bo to naše in vaše zaupanje.

IZETBEGOVIČEV IZPAD

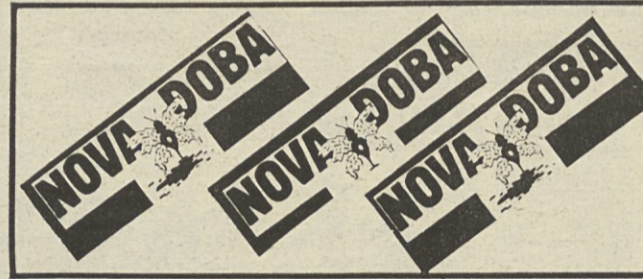
Ob svojem obisku v Ljubljani si je bosansko hercegovski predsednik gospod Alija Izetbegović dovolil vtakniti nos v notranje zadeve slovenske države. Problem med Liberalno, parlamentarno stranko in dr. Drnovškom ni in ne more biti problem državnika na enodnevnem obisku. Gospod Alija Izetbegović naj svoje probleme rešuje v Bosni in Hercegovini, saj jih ima dovolj, reševanje slovenskih problemov pa naj pusti Slovincem in slovenskemu narodu. S to nediplomatsko, balkansko izjavo je sebi, svoji državi in beguncem v Sloveniji naredil več škode kot koristi, kar je pokazala tudi televizijska anketa slučajno mimoidočih vprašanih Ljubljčanov.

Gospod Izetbegović, dovolili ste si veliko, in nekaj, česar si prav gotovo ne bi smeli, že zaradi slovenske gostoljubnosti do vas, bosansko-hercegovskih prišlekov, beguncev in tujcev, ki so našli v Sloveniji trenutno zatočišče. Nekdo od slovenskih politikov na oblasti je Vas izkoristil in ujel na limanice, na katere se Vi zelo radi in hitro ujamate. Spomnite se vdora JLA na Kupres, kako ste prav Vi to soldatesko najbolj zagovarjali, branili, hvalili, slavili in častili. Zakaj? Zato, da danes ruši, požiga in podira bosansko-hercegovske vasi in mesta, in da posiljuje, preganja, zapira, muči in ubija muslimanski in hrvaški narod.

Spoštovani gospod Izetbegović, priznati moram, da sem od Vas pričakoval, da boste v Sloveniji povabili k obrambi Bosne in Hercegovine vse za boj sposobne Bosance in Bosanke, katerih v Sloveniji ni tako malo. Sloveniji pa so v veliko finančno breme in tudi v nadlego. V slovenskih časniki gledam slike in berem, kako so mlade Muslimanke sposobne za boj ustanovile odred Modra ptica. Vi pa nič, še omenili ga niste, kar bi morali. Žalostno!

Ko je v Sloveniji divjala vojna, ni nihče za boj sposobnih Slovencev in Slovenk bežal čez mejo v druge države, vsi smo prišli za orožje in branili domovino. Upam, da bodo zgledu odreda Modrih ptic sledili tudi v Sloveniji za boj sposobni Muslimani in Muslimanke, ker se domovina samo z organiziranim bojem osvobaja nasilnežev in okupatorjev.

Tone Frantar,
Narodni demokrat

OB USTANOVITVI SLOVENSKEGA EKOLOŠKEGA GIBANJA SLOVENSKI GREEN PEACE

Skupina varstvenikov okolja, ki zagotovo ni zadovoljna z delovanjem Stranke Zelenih pa tudi ne Zveze društev za varstvo okolja, je ustanovila Slovensko ekološko gibanje (SEG). Gre za organizacijo, ki je predvsem gibanje, če se vključuje v politiko, pa je opozicija. Pravila SEG svojim članom odsvetujejo, da prevzemajo funkcije v izvršni oblasti.

V programu SEG je jasno zapisano, da želijo, da bi Slovenija sledila tako na zakonodajnem področju kot v praksi najboljšim svetovnim dosežkom. Osnovni odnos do ekologije pa naj uravnava sistem ekonomskih spodbud in sankcij. Kar zadeva ekologijo, SEG

sodeluje z vsemi, tudi s strankami. O političnih zadevah odloča na ta način, da najprej sploh odloči, če bo ob kakšnem neekološkem vprašanju zavzelo stališče, potem pa ga oblikuje, vendar ni obvezno za članstvo.

»Želimo biti slovenski green peace in že iščemo tudi mednarodne povezave. Letos smo se odločili, da bomo šli na volitve, vendar le, če bodo člani za ta korak v vseh enotah. Volitve bodo sicer dobra možnost za našo predstavitev«, pravi Karel Lipič, glavni tajnik SEG.

Kot smo še izvedeli, je za SEG precej zanimanja, zlasti tistih, ki jih ne zanima politika ali oblast. Tudi veliko znanih strokovnjakov je med njimi.

Da SEG misli zelo praktično in se ukvarja z vsakdanjimi rečmi, govori prva poteza, sprejeta že na ustanovnem zboru v Ljubljani. Vladi Slovenije so naslovili pismo, v katerem opozarjajo, da bo slejko prej narejena noiva HE v Vrhovem. SEG je odločno proti, da ta začne delati, če poprej Sava ne bo ustrezno očiščena. Takšne so tudi obljube, takšni pogoji za gradnjo in čas je, da Slovenija postane pravna država. Ob tem je precej nerazumljivo, zakaj zeleni minister Jazbinšek predlaga v nacionalni načrt kot prednost tudi izgradnjo čistilnih naprav tam, kjer ne bodo koristile za očiščenje Save. To seveda ne pomeni, da drugod, na primer v Mariboru, niso potrebne, vendar naj imajo prednost tiste, ki bodo očistile Savo in pritoke. Sicer se bo zgodilo, da bo za jezom HE Vrhovo nastalo jezero, ki bo zgnilo kot tudi tisto na Sotli pri Vonarju.

Kakorkoli že. Slovenija dobiva ekološko gibanje in upamo, da se dejansko ne bo spolitiziralo in se ukvarjalo z vsem, samo s tistim, kar v okolju bode v oči vsakega, ne. Glede na pravila SEG in prve ukrepe smo lahko optimisti.

NOVA DOBA

Glavni in odgovorni urednik: Janez Sever

Uredniki: LucaS (fotografija), Anton Koritnik (svobodne aktivnosti), Janez Herle (tehnično urejanje), Zoran Vlajić (dopisništvo Koper)

Tajnica redakcije: Suzana Rober

Izdaja PRESE d.o.o., direktor: Janez Sever, pomočnica direktorja Valerija Glavač — Tiska Družbeno podjetje Delo — Tisk časopisov in revij, p.o. — Naslov uredništva: Celje — knežje mesto, Aškerčeva 15, 63000 Celje, tel. (063) 441-215, 441-606, telefax (063) 25-849. Dopisništvo Koper, Cankarjeva 5, 66000 Koper, telefon (066) 23-868, telefax (66) 51-702. Za naročnino glej naslovnico. Žiro račun pri celjski SDK št. 50700-603-31455. Na podlagi Zakona o prometu davku in mnenja Ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 sodi časopis med proizvode informativne narave, za katere se plačuje 5-odstotni prometni davek od prometa proizvodov.

KDO SO BREZPOSELNI SIROMAKI S PETDESETIMI TISOČAKI PODPORE ZAKONI SO KRIVIČNI

Med 103.000 uradno brezposelnimi v Sloveniji je tudi nekaj takšnih, ki kljub temu, da so brez zaposlitve, dokaj dobro živijo. In to ne po svoji zaslugi pač pa po zaslugi države, ki je tako "pametna", da jim plačuje nadomestila za brezposelnost celo tja do višine petdesetih tisočakov.

Takšna vsota je seveda nedosegljiva za veliko večino brezposelnih, ki se morajo zadovoljiti tam nekje z do deset ali dvanajst tisoč tolarji mesečno. Takšnih je kar dvainosemdeset odstotkov vseh, ki sprejemajo nadomestilo. Nadomestilo prejema samo slaba tretjina vseh brezposelnih oziroma natančneje le 29.774; še nadaljnjih 15.772 prejema samo socialno podporo, ki pa je seveda še nižja.

Iz teh suhoparnih statističnih podatkov je razvidno, da več kot polovica brezposelnih ne dobiva ničesar, oziroma da do nadomestila niso upravičeni. To ne skrbi niti vlade, saj je njen podpredsednik Herman Rigelnik izjavil, da je po podatkih, s katerimi vlada raspola, resnično brezposelnih oziroma brez vsakega dela le deset do petnajst tisoč ljudi - vsi ostali so si že našli kakršnokoli honorarno delo (v glavnem je to delo na črno pri zasebnikih op.p.), ki jim pomaga, da nekako preživijo iz meseca v mesec. V posmeh vsem tem, ki garajo za majhen denar kot črna živina pri privatnikih, ki zanje ne plačujejo nikakršnih dajatev državi, pač pa na ta račun le bogatijo, je prišel v javnost podatek, da ne manjka niti takšnih, ki prejema nadomestila celo do pedeset tisočakov.

Seveda je vse po zakonu, ki "modro" predvideva, da znaša najnižje nadomestilo osemdeset odstotkov zjamčene plače, kar je približno 9.300 tolarjev, najvišji znesek pa je celo petkrat višji, saj 21. člen Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti določa raspon od ena proti pet za prejemanje nadomestil.

S tem je javnost seznanil Andrej Magajna, predsednik sindikata nezaposlenih in socialno ogroženih - Vzajemnost, ter poslanec v skupščinskem Zboru združenega dela.

Sonja Pirhar z Republiškega zavoda za zaposlovanje nam je posredovala procentualno rasporeditev o višini nadomestil, ki jih prejema brezposelni. Tako po sicer starih marčevskih podatkih prejema nadomestila višja od 40.000 tolarjev le 0.02 odstotka vseh upravičencev do denarne pomoči. To bi preračunano pomenilo približno 20 ljudi.

Podatke smo preverili še na območni skupnosti za zaposlovanje Ljubljana, kjer smo zvedeli, da samo v osemnajstih ljubljanskih in okoliških občinah prejema 46.000 tolarjev nadomestila kar 31 ljudi. V celjski regiji (šest občin) pre-

jema takšno nadomestilo sedem oseb in sicer šest v Žalcu in eden v Slovenskih Konjicah. Njihova imena varuje zakon o varovanju osebnih podatkov. Kdo so torej brezposelni siromaki, ki prejema po 50 tisoč podpore?

Do takšnih nadomestil so upravičeni tisti, ki so imeli zelo visoke dohodke, ko so bili še zaposleni. Torej so to ravno tisti vodilni delavci, ki so tudi najbolj odgovorni ali soodgovorni za stečaj mnogih podjetij. Seveda tisti, ki niso preskočili na drugo direktorsko mesto, kjer nadaljujejo s svojo strategijo uničevanja slovenskega gospodarstva.

Dosti pa je med njimi tudi takšnih, ki so po stečaju podjetja ustanovili svojo firmo, vendar je niso registrirali na svoje ime, pač pa na ime katerega od družinskih članov, sami pa jo kot "ubogi" brezposelni vodijo in delajo v njej ter hkrati vlečejo mastno podporo države, ki jo odžirajo mnogim resnično potrebnim.

V času, ko sprejemajo delavci, ki opravljajo težka dela, do dvajset ali petindvajset tisoč tolarjev plače, tako nenormalno visoka nadomestila še toliko bolj bodejo v oči. Zato lahko le pritrdimo sindikatu brezposelnih in socialno ogroženih, ki si prizadeva za spremembo razmerja pri izplačevanju nadomestil, ki naj ne bi bilo več ena proti pet, pač pa kvečjemu ena proti tri.

V obdobju, v katerem smo in v krizi, s katero se srečujemo, bi bilo tudi tu potrebno narediti red. Na žalost skupščinska komisija za delo in socialno politiko te teme še ni uspela obravnavati, oziroma je postaviti na dnevni red. Zakaj tudi bi, saj gre najverjetneje za sprego, ker ti "siromaki" ali novopečeni "biznismeni" delujejo javno, izrabljajo stare zveze in poslovna znanstva ter verizijo vsem na oči. O kakršnokoli moralni oporečnosti je škoda izgubljati besede in tiskarsko črnilo, saj prav te "siromake" najpogosteje srečujemo med najglasnejšimi v strankah in niti ne tako redko celo v skupščinskih klopeh.

Če k tem "siromakom" prištejemo še nekaj tisoč manjših, ki se skrivajo v številki 103.000 brezposelnih, ostaja samo še začudenje, kako lahko ta država sploh preživi, če vemo, da je trenutno samo še enkrat toliko, kot je nezaposlenih v resnici, zaposlenih v neposredni proizvodnji.

Janez Vodnar

SLOVENSKE KONJICE: KDO IZSILJUJE IN OGROŽA MESARJA STRAŠKA

TERORIZIZEM NA POHODU

Po Sloveniji se zadnji čas razrašča in žal tudi bogotno razcveta kriminal najhujše oblike - terorizem. Izsiljevanja, grožnje in vse pogostejše tudi uredništev teh v obliki požigov, pretefov, poškodb ali celo razstrelitve imetja se vrstijo, policija pa stopica na mestu.

Javni banditizem

Medtem ko se Bavčarjevi šele lotevajo analiz, raziskav in "spremljanja" tovrstnega kriminala, je podzemlje dodobra razpletlo svojo mrežo. Po Sloveniji so v zadnjem času že dnevni primeri izsiljevanj, groženj in najraznovrstnejših poškodb lastnine. Policija priznava, da izvedo le za slabo četrtino teh primerov, ker se žrtve bojijo še bolj drastičnega maščevanja dobro organiziranih kriminalcev.

V stari Jugoslaviji je bilo takšnega kriminala manj. Na prste obeh rok bi komaj preštel primere izsiljevanj. Med najbolj odmevne sodijo trije ali štirje, ki so razburkali slovensko javnost. Tedaj so na Gorenjskem, v Ljubljani in v Ve-

Žrtve so najpogosteje obrtniki

Donedavna so bila strahovanja mnogo milejša: grožnje po telefonu, zbujanje sredi noči, pisanje anonimk, lažne prijave ali širjenje škodljivih sporočil. Denimo takšna, s katerimi so se spravljali na mesarje. Zagotovo se je lahko spomniti uspešnega mesarja iz Vojnika, ki ga je konkurent skoraj spravil na kolena z neverjetno (vendar zelo odmevno) primitivno vestjo, da so v njegovih klobasah - deli ženskega mesa. In še bolj neverjetno je, da je isto vižo ubral neznanec za mesarja iz okolice Maribora, ki bi naj svoje proizvode delal iz svinj, prepeljanih z vojnega območja, te pa naj bi se hranile z mesom pobitih ljudi in nekdo

lenju miličniki na "licu mesta" akterje polovili.

Nedavni dogodki na Primorskem, Gorenjskem in predvsem v Mariboru kažejo, da se je po "vojni" v osvobojeni Sloveniji banditizem tako razgalil, da razni "šefi", "botri" in "bossi" javno ustrahujejo, pretijo in izsiljujejo. Z aretacijo mladih zlikovcev iz Borove vasi pri Mariboru in s prijateljstvom enega izmed že prej uvoženih zmikavtov bi se naj policiji v Mariboru končno posrečilo zadati občutek, a očitno ne smrtni udarec mariborskemu terorizmu.

Domača ali uvožena mafija

Ponekod, denimo, na Jesenicah, v Velenju in v Mariboru, posebej pa na Obali, so se raznorazni "mogočneži" spajdašili z lokalnimi oblastmi in tako "na oči javnosti" ob navidezni zaščiti trdno zategujejo "mafijsko" mrežo.

Nedavni primer iz Maribora, ko je večji bos dal razstreliti konkurentu drag avtomobil, da bi mu tako dopovedal, kdo je v resnici šef, ali ondan, ko so neposlušnega člana pretepli, strpali v prtljažnik avtomobila in prevažali po Pohorju, govornika, kakšen obseg je tovrstni banditizem že zavzel.

Celjski primer, ko so "izterjevalci" prišli v gostišče po dolgovani znesek in sredi mesta pretepli lastnika, potrjuje domnevo ljudi, da si nekateri vse to upajo zaradi nemočne policije. Ni namreč mogoče verjeti, da policiji zlikovcev ne bi poznali, saj ve zanje vsa srenja in domala že polovica mesta.

Šele vojna na Balkanu je pokazala, kako dobro so organizirani pripadniki drugih narodov in "zelena mafija", kako mora delovati organizacija, da ne govorimo o organizirani prodaji mamil in orožja. Poznavalci razmer pa trdijo, da je naše podzemlje samo vadišče različnih organizacij iz tujine.

je nekje v neki klobasi odkril - prstan ... V začetku uspešnega vzpona je bil enake reklame deležen tudi mesar iz Slovenskih Konjic. Šlo je za Straška, ki je začel s svojimi kvalitetnimi izdelki in zmernimi cenami osvajati trg izven Konjic. Začelo se je z lažnimi in škodljivimi vestmi, nadaljevalo z grožnjami, dokler niso na enem izmed njegovih transportnih vozil odkrili steklenice z vnetljivo snovjo in dogorelim bombažem (molotovko) in pred dnevi še - ročno bombo ...

Torej ne gre več za neloyalno konkurenco, ki bi ob primitivni klienteli mesarju in njegovim izdelkom obrnila hrbet, temveč za odkrito grožnjo ubijanja. Le slučaja gre pripisati, da je delavec pravočasno odkril peklenški stroj, ki bi ga, nič krivega nič dolžnega, razstrelil.

Na policiji v Slovenskih Konjicah o tem ne dajejo izjav, Cveto Seničar, vodja oddelka splošne kriminalitete, in Darko Delakorda, vodja skupine za kriminalne delikte pri celjski UNZ, pa priznavata, da organizirani kriminal narašča tudi na celjskem območju.

V Straškovem primeru gre za izsiljevanje, ki se je po anonimnem telefonskem klicu že čez teden spremenilo v grožnjo z molotovko in naslednji teden v grožnjo z ročno bombo. Na policiji zatrjujejo, da so "povzeli ustrezne ukrepe in določene operative metode, da zbirajo informacije, resno obravnavajo sleherni vest, najsi bo to gostilniški čvek ali kakršenkoli namig, dasiravno je največ zlonamernih in škodoželjnih govoric".

Prizadeti podjetnik v zvezi s temi dogodki ne daje izjav, tako mu je svetovala policija, po Konjicah pa govorijo, da je na robu obupa. S tem v zvezi je zanimivo še to, da po Konjicah šušljajo tudi o storilcu, ki bi naj bil celo pripadnik nekdanje milice in v rezervnem sestavu zdajšnje policije. Glede na to, da ima Strašek zdaj mir, je moč sklepati, da je policiji dejansko uspelo zategniti obroč okrog osumljenec. Upajmo.

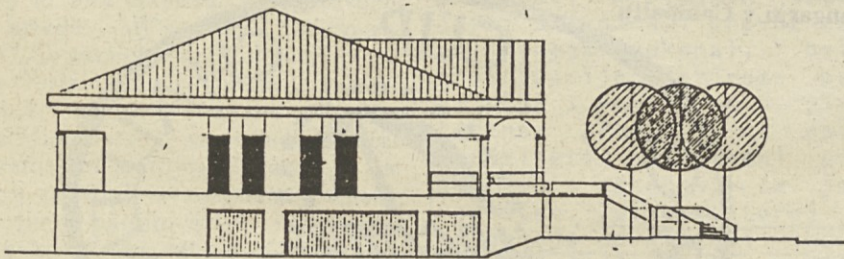

GRADIS GRADBENO PODJETJE CELJE

UI. XIV. DIVIZIJE 10 CELJE TEL. 063 26-634

JESEN JE TU!

POSKRIBITE ZA VAŠ AVTO ŠE PRED ZIMO.

IZKORISTITE PRILOŽNOST!

V NOVI VASI V CELJU PRODAJAMO GARAŽE NA OBROČNO
ODPLAČEVANJE POD UGODNIMI POGOJI.

KRIMINAL: ALI BO MARIBORSKI PROJEKT STOLETJA KONČAL V ŠUPI BENEŠKE MARINE?

YACOMA POTIONILA Z DELNIČARJI

Konec avanture desetih mariborskih zanesenjakov, ki so pred tremi leti v hangarju v Zgornji Velki začeli graditi vrhunsko športno jadrnico "Yacoma", s katero so se nameravali udeležiti osemindvajsetega ameriškega pokala v skupini izzivalcev, je bilo mogoče predvideti že vnaprej. Trup nedokončane jadrnice sameva v ladjedelnici Campalto pri Benetkah. Lupina, v katero je bilo vloženo ogromno denarja, dela in upanj, pa tudi pretiravanj in utopičnih predstav po neverjetnih zapletih, ki jim je dal piko na i italijanski poslovnež Cantoni, je danes stečajna masa, ki je najbrž ne bo želel nihče kupiti. Kdo bo povrnil pufo?

Stanislav Kovačević pred trupom Yacome ob odhodu iz Zgornje Velke

Neumnost, norost ali entuziazem?

"America's cup" je tekmovanje, ki si ga lahko privoščijo le najbogatejši. Tekmovanje z vrhunskimi, s strogimi pravili določenimi jadrnicami, poteka v dveh serijah. Zmagovalka iz serije izzivalcev se v sedmih regatah na triindvajset morskih milj pomeri z braniteljem, prejšnjim zmagovalcem. Letošnjega januarja so laskavi naslov zopet obranili Američani.

Športna prireditve sama pa je le spektakularni del dogajanja, ki spremlja "America's cup". Važnejše je ozadje, v katerem se sklepajo posli, preliva ogromen denar.

Vsega tega blišča željni Mariborčani so se podali v avanturo, iz katere so izšli poraženi in zadolženi. Težko je trditi, da jih je mamil le denar. Vsekakor pa so ga za gradnjo Yacome ogromno porabili. Ker ga sami niso imeli, so si ga izposojali.

Nekateri so jim celo verjeli ...

Ljubo Veršič je bil vsekakor tisti, ki mu je norost padla v glavo. Poprijel jo je Bojan Butolen in osem Mariborčanov, ki so mislili, da si lahko privoščijo to, česar si ne morejo niti mnoge bogate države.

Medtem ko je jadrnica nastajala v Zgornji Velki, je direktor Yacome d. d. Bojan Butolen najemal velike kredite, iskal sponzorje in somišljenike. Nasedla je Mariborska zavarovalnica, mnogi izseljenci in upniki v tujini.

Ko se je pred letom dni pojavil italijanski poslovnež Marco Cantoni, so ga yacomovci gledali kot boga. Tako ga je najbrž videl tudi mariborski izvršnik Tone Rous, ki je prisostvoval svečani "splavitvi" Yacome iz Maribora. Njena "plovba" pa ni bila dolga.

Vsi so varali, Marco Cantoni, lastnik Vector Marine, pa najbolj ...

Zviti Cantoni je izpolnil samo prvi del obveznosti: lupino jadrnice je prepeljal v beneško ladjedelnico Campalto, kjer naj bi jo opremili z jambori, jadri in ostalo opremo. Lastnik firme Vector Marine je prevzel tudi nalogo, da bo izkoristil zveze v Franciji in Italiji ter zbral sredstva za nastop v San Diegu.

Triindvajsetmetrska jadrnica bi lahko prišla v San Diego na dva načina. Če bi bila dela končana do lanskega 20. decembra, bi jo iz Livorna v Ameriko pripeljali s tovorno ladjo, če pa bi se izdelava zavlekla, bi jo poneslo transportno letalo Antonov.

V poštev ni prišla niti ena niti druga rešitev. Po tistem, ko mister Cantoni ni izpolnil, kar je obljubil, je nedokončana lupina jadrnice čakala "America's cup" letošnjega 15. januarja v šupi italijanske ladjedelnice. Tu je ostala tudi po izvedbi stečajnega postopka zadolžene Yacome d. d., ki se je uradno začel 30. aprila. Marco Cantoni naj bi lupino, kakor piše v pogodbi, vrnil v Maribor, če ne bodo uspeli z izdelavo, vendar tega ni storil.

Niso vsi nepošteni

Če smo ob vseh peripetijah okrog Yacome dobili sliko, da vsakdo vara vsakega, smo se zmotili vsaj v primeru enega človeka. Gre za Stanislava Kovačevića, konstruktorja in designerja jadrnice, ki mu je pomenila vse, in ki je z njo tudi vse izgubil: "Yacoma je bila čudovita možnost uveljavljanja z delom na področju ladjedelništva. Ne verjamem, da bom iz stečajne mase dobil denar za vse tiste plače, ki mi niso bile izplačane, ko sem bil redno zaposlen

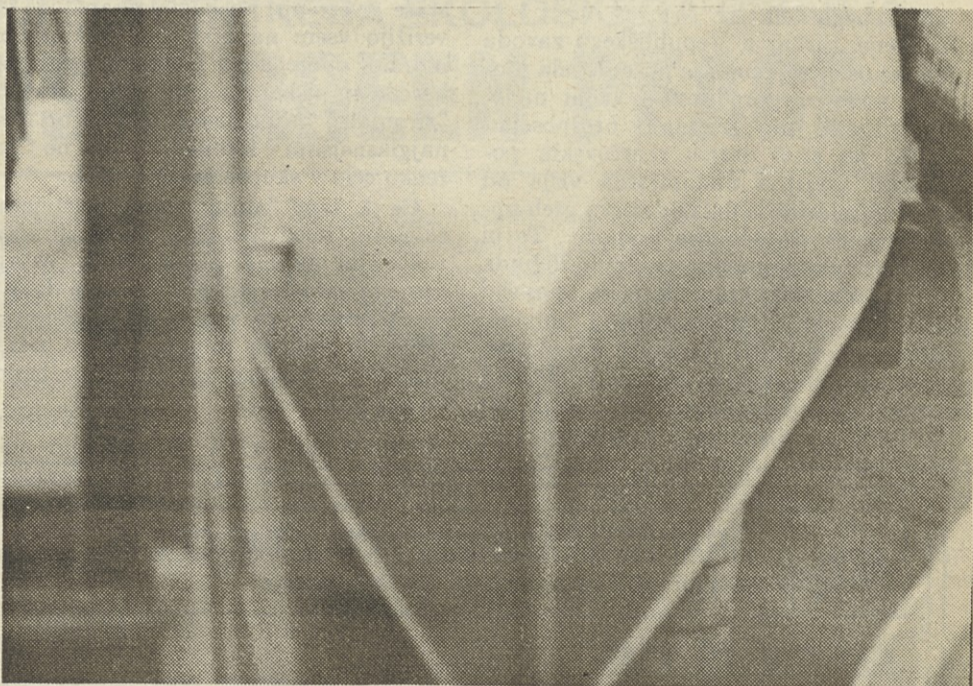
pri Yacoma d. d. Zaradi tega ne bom jokal celo življenje. Edini iztržek iz celoga projekta Yacoma pa je občutek, ki sem si ga pridobil. Ni me strah delati, spoprijeti se z vsakim delom", pravi Stanislav.

Kovačeviću se prav z vsakim delom ne bo treba spoprijemati. Ostal bo na področju ladjedelništva, saj se še vedno dopisno izpopolnjuje na ameriški visoki šoli Združenja ladijskih dizajnerjev in proizvajalcev.

Kje so ostali ostali? Eni so "projekt stoletja" zapustili že, ko ni bilo mastnih denarcev in so še največji sanjači spoznali, da Yacoma namesto po vodi plava na suhem, v izgubah. Osem naj bi jih bilo prijavljenih na zavodu za zaposlovanje, kjer nam iz neznanih razlogov nočejo dati podatkov. Dobivali naj bi podporo ob hkratnem poteku spora za izgubljeno delovno dobo, ker za zaposlene ni bilo nekaj mesecev vplačanih družbenih dajatev.

Direktor Yacome Bojan Butolen vodi novo podjetje, kar lahko rečemo tudi za mizarja iz Zgornje Velke Ljuba Veršiča. Kovačević in še nekateri imajo knjižice na "Sončni upravi", z gotovostjo pa lahko trdimo, da nobeden ne umira od lakote. Nobene gotovosti pa ni ob vprašanju, kdo bo poravnal visoke kredite. Tolarčki, ki bi jih morda iztržili za lupino v italijanski ladjedelnici, so le kapljica v morje. Glede na vsote, o kateri se šušlja po Mariboru, zaradi Butolena in Veršiča ne boli glava samo Zavarovalnica Maribor, ki naj bi bila z zaupanimi milijoni mark med večjimi upniki...

Franc Furland

Nedograjena Yacoma sameva v hangarju v Campaltu

Tone Rous, Marco Cantoni, Ljubo Veršič in Bojan Butolen na slovesnosti v Mariboru

ALI JE MINISTER MARJAN KRAJNC ŠČITIL DRŽAVNE PREVOZNIKE

GOSPODARSKA ŠKODA ZARADI NAPAČNE RAZLAGE

Več kot sedem tisoč zasebnih avtoprevoznikov je preklinjalo slovenske carinike, ki jim niso hoteli več cariniti blaga, ki so ga pripeljali iz tujine. Vso to zmedo in jezo avtoprevoznikov, ki so več dni zaman čakali na carini, da bi se jih le kdo usmilil, je povzročil dopis prometnega ministrstva, na podlagi katerega je Republiška carinska uprava prenehala cariniti blago zasebnim avtoprevoznikom.

Poklicali smo Republiško carinsko upravo, saj smo želeli pojasniti, zakaj je do tega prišlo. Naš sogovornik Vili Belovič, namestnik direktorja, nam je zadevo pojasnil takole: "Obrtna zbornica Slovenije je vprašala Ministrstvo za promet in zveze, kakšen je status avtoprevoznikov obrtnikov. Ministrstvo je Obrtni zbornici in nam poslalo dopis,

carinskih ukrepov lahko zasebni avtoprevozniki v Republiko Hrvaško opravljali brez dovolilnic prevoze do šest ton skupne teže, za prevoze nad to težo pa so lahko kupili dovolilnice na meji. Ravno tako so lahko vozili tudi v Avstrijo in v vzhodnoevropske države.

Po mnenju Republiške obrtne zbornice, ki se je za rešitev teh težav

zloga po svoje. Zato je Obrtna zbornica urgirala pri Ministrstvu za promet in zveze in pri Republiški carinski upravi. Zahtevali so enakopraven status zasebnih avtoprevoznikov s tistimi, ki so združeni v združenih in družbenih prevoznikih podjetjih.

Po dvodnevem telefonarjenju nam je končno le uspelo dobiti zvezo vsaj s podsekretarjem Ministrstva za promet in zveze gospodom Jankom Pirkovičem. Na vprašanje, zakaj carina noče cariniti blaga zasebnim avtoprevoznikom, smo dobili tole uradno pojasnilo.

"Do tega je prišlo zaradi napačnega razumevanja našega dopisa, v katerem

nili iz besedila in ga razumeli popolnoma napačno. Ravno danes (25. 9.) sem oddal pismo za carino, s katerim sem obvestil Republiško carinsko upravo, da se pogoji opravljanja prevozov blaga v mednarodnem cestnem prometu za zasebne avtoprevoznike v ničemer niso spremenili. To pomeni, da lahko v države, za katere dovolilnica ni potrebna, zasebni avtoprevozniki opravljajo prevoze brez omejitev," je zaplet pojasnil Janko Pirkovič.

Ni nam bilo jasno, kako si je mogoče dopis Ministrstva, ki je povzročil vso to zmedo, razlagati "napačno". S tega dopisa, ki ga objavljamo, ni jasno, kako bi si ga naj Republiška carinska uprava razlagala drugače, kot si ga je. Kvečjemu bi ji lahko očitali prenapetost v ukrepanju, saj takšnih sprememb, ki bistveno zadevajo eksistenco več tisoč ljudi, nikjer na svetu ne uvažajo čez noč.

In Ministrstvo za promet in zveze? Ko so ugotovili, kakšno zmedo je povzročil njihov dopis carinski upravi, so poslali drug dopis, s katerim so zadeve carinikom "pojasnili" tako, da so le ti ponovno pričeli cariniti blago, ki ga prevažajo zasebni avtoprevozniki.

Če se sprijaznimo s tem, da je šlo pri vsem skupaj za nerodnost in nesporazum in pozabimo, da bi lahko pri vsem tem bilo v ozadju tudi kaj drugega, na primer zaščita družbenih avtoprevoznikov podjetij, ostaja dejstvo, da bi moral vsaj za materialno škodo, ki je z zadrževanjem vozil polnih tovara, na katerega so morala čakati številna slovenske podjetja, katerih dobave na tuja tržišča so določene s strogimi roki, nekdo odgovarjati. Čeprav je ta nekdo v tem primeru povsem jasno podpisan, je težko verjeti, da bo prometni minister Marjan Krajnc za to tudi v resnici odgovarjal.

Janez Vodnar

v katerem pojasnjuje ta status. Pojasnili so, da tisti, ki niso registrirani kot podjetje ali nimajo registrirane zunanje trgovinske dejavnosti, torej niso pravne osebe, ne morejo samostojno nastopati kot avtoprevozniki. Tisti avtoprevozniki, ki imajo pogodbe s podjetji, lahko vozijo, ostali pa samostojno ne morejo nastopati v mednarodnem cestnem prometu".

Kako je mogoče, da se ti predpisi spreminjajo kar čez noč? Mar ne bi bilo potrebno opozoriti teh obrtnikov - avtoprevoznikov na spremenjene pogoje in jim dati čas, v katerem bi se lahko prilagodili.

"Naše ravnanje je povsem zakonito, glede na dopis Ministrstva in zakone, ki so v veljavi. Na tem področju je potrebno napraviti red, saj se je za časa raspada Jugoslavije tudi na carini delalo bolj po domače. Res je bila podana iniciativa, da se zakon, ki ureja to področje menja, vendar pa ta iniciativa ni bila sprejeta, kar gotovo ni naša krivda. Mi se samo držimo zakonov", je zaključil Vili Belovič.

Na Obrtni zbornici Slovenije so nam povedali, da se že tri leta dogovarjajo z Ministrstvom za promet in zveze za spremembo starojugoslovanskega Zakona o prevozih v cestnem prometu, kljub temu pa jim starih jugoslovanskih zakonov, ki veljajo na tem področju še vedno ni uspelo spremeniti. Dodali so, da obrtniki pač niso pravne osebe, temveč javni prevozniki in kot takšni so nekateri tudi registrirani samo v občinah, vendar ne na sodišču. Tako so pred pričetkom izvajanja rigoroznih

takoj angažirala, nikakor ni mogoče sedem tisoč prevoznikov, ki vozijo v tujino tako drastično omejiti, saj gre tu tudi za njihovo socialno varnost in preživetje. Po njihovem mnenju je zakonodaja takšna, da si jo lahko vsak ra-

sno podali mnenje glede pravice opravljanja zunanjetrgovinske dejavnosti zasebnih avtoprevoznikov. Ta dopis sploh ni bil namenjen temu, za kar ga je carina uporabila. Na carini so odstavek, ki jim je bil všeč, enostavno poteg-

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PROMET IN ZVEZE
Ljubljana, Prešernova 23

Telefon: 061 156 256
Faks: 061 218 707

Številka: 921-2/92
Datum: 31.07.1992

V zvezi z vašim dopisom, v katerem nas sprašujete za mnenje glede pravice opravljanja zunanjetrgovinske dejavnosti zasebnih avtoprevoznikov, dajemo naslednje mnenje:

Po določbah Zakona o prevozu v mednarodnem cestnem prometu (Uradni list SFRJ, št. 41/80, 56/80, 33/87 in 89/90), v zvezi s prvim odstavkom 4. člena Ustavnega zakona za izvedbo Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 1/91-I), je domači prevoznik organizacija, ki opravlja mednarodni javni prevoz ali prevoz za lastne potrebe (7. točka 4. člena citiranega zakona). Določbe zakona torej obravnavajo organizacije (oziroma podjetja), na kar napotuje tudi določba 1. odstavka 5. člena Zakona o prevozu v mednarodnem cestnem prometu, ki določa, da sme domači prevoznik opravljati mednarodni prevoz pod pogoji, določenimi s citiranim zakonom, če je vpisan za tak prevoz v sodni register. Zaenkrat torej zasebni avtoprevozniki samostojno ne morejo opravljati mednarodnega prevoza, ampak ga lahko opravljajo le za to registrirana in usposobljena podjetja.

Pravice opravljanja zunanjetrgovinske dejavnosti pa zasebnim avtoprevoznikom prav tako ne daje Zakon o zunanjetrgovinskem poslovanju (Uradni list SFRJ, št. 63/89 in 11/91), v zvezi s prvim odstavkom 4. člena Ustavnega zakona za izvedbo Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti

SLOVENIJA: RAJ ZA PUSTOLOVCE

Švicarska železnica (SSB) in Evrotrek iz Züricha, ki je s štirideset tisočimi potniki na leto največji švicarski organizator t. i. avanturističnih potovanj, sta pred kratkim sporočila, da bosta v svoj mednarodni program za prihodnje leto prvič vključila tudi potovanja v Slovenijo.

V katalogu bo ponujeno aktivno preživljanje počitnic, ki bo vsebovalo pohodništvo in gorsko kolesarjenje v Alpah, kajakaštvo na divjih vodah in jadranje po Jadranu. Evrotrekov program je zasnovan ekološko, z javnimi transportnimi sredstvi, v glavnem s vlakom, kar bo veljalo tudi za potovanja v Slovenijo. Poleg Evrotreka bodo Slovenijo ponovno vključili v program nekateri avtobusni prevozniki, ki se zanimajo zlasti za morje in zdravilišča, predvsem za Rogaško. Katalog počitnic v Sloveniji, Istri in na Madžarskem pripravljata tudi švicarsko predstavništvo Kompas.

Kakšno je zanimanje za počitnice pri nas in ali so Švicarji končno spoznali, da je Slovenija mirna in prijetna turistična deželica, bo pokazala že predstavitev Slovenije na največjem turističnem sejmu TTW v Motreauxu konec oktobra.

JELENJEREJA IN GOJENJE ŠAMPINJONOV JEŽOVNIKOVIH

UTRIP NA JELENOVEM GREBENU

Nad samostanom Olimje pri Podčetrtku se razprostira enajst hektarjev veliko posestvo Ježovnikovih, priznanih gojiteljev gob, rejcev jelenov in spretnih gostincev. Zanimiva ponudba za turiste, ki radi dobro pijejo in jejo, za nameček pa še marsikaj vidijo. In na Jelenov greben se vsi radi vračajo. Sedemindvajsetletni Borut Ježovnik, lastnik posestva, je premoženje ustvaril s šampinjoni. Veljala je dobra zamisel, pridnost in temeljitost, predvsem pa najnovejša tehnologija gobarjenja. Za pridih kmečki idili in lepoti naravnega okolja skrbijo jeleni, okoli sto jih je, ki se prosto pasejo na osmih hektarjih zemljišča.

Borut Ježovnik pred hišo, kjer je tudi novi gostinski lokal

S pritiskom na gumb na stebru lesenih vrat se odpre pot na Jelenov greben. Zelene površine, gozd in jeleni. Temnorjavi, svetlorjavi in tudi popolnoma beli, nekateri z ogromnimi rogovi. Nedaleč stran stoji velika družinska hiša Ježovnikovih, zraven stara kmečka hiša in hlev, vidimo posestvo, ki dobro uspeva.

Gobarna pod zemljo

Začetek sega v leto 1983, ko so Ježovnikovi poskušali uresničiti zamisel o gojenju šampinjonov oziroma o poslu, ki bi bil donosen. Ker je posestvo od samostana Olimje oddaljeno le štiristo metrov, so nastopili problemi glede gradnje s strani Zavoda za spomeniško varstvo. "Tako smo morali zgraditi objekt pod zemljo, odnehati nismo želeli in kljub pomanjkanju denarja smo vztrajali", pripoveduje Borut Ježovnik. "Začeli smo udarno in zgradili dve hali, ena je sprejela dvanajst ton komposta, druga osem ton. Ena od hal nam ni prinesla nobenega zaslužka zaradi prevelikih temperatur. Pač pa smo se naučili, da gob brez znanja ne bomo mogli gojiti. Obiskovati smo začeli izkušene gojitelje in prišli smo do koristnih spoznanj. Dojeli smo, da rabimo lastno prodajno mrežo in dobro tehnologijo. Brez tega razvoj gobarstva ni bil mogoč." Vsi gobarji so bili takrat odvisni od dveh na tem področju monopolističnih podjetij, Droge in Ete, zato so se Ježovniki namenili razviti lastno prodajo. Gobe so prodajali v hotelih, na tržnicah, vozili pa so jih tudi na obalo, v Reko, Crikvenico in Opatijo. Prodaja je bliskovito napredovala in gobe so začeli odkupovati po vsej Sloveniji. Gradili so še nove gobarne izven območja spomeniškega varstva in do leta 1986 ustvarili še pet gobarn, ki so v povprečju sprejemale deset ton komposta.

"Pridelali smo okoli šestdeset ton gob letno. Najprej smo sodelovali s kmetijsko zadrugo iz Radelj ob Dravi in Šmarij pri Jelšah, nato pa smo do leta 1989 kupovali kompost za gojenje gob v Ivanič Gradu. Zaradi slabe kvalitete in

neredne dobave smo začeli z uvozom iz Italije, s podjetjem "Fungiokultura bilio" še vedno sodelujemo." Gre za glavne dobavitelje komposta za Slovenijo in Borut Ježovnik je njihov uradni predstavnik, poleg tega še direktor podjetja "Jelenov greben", v katerem je približno petsto kooperantov oziroma rednih odjemalcev komposta in pokrovnega materiala. Dobro deluje tudi njihova svetovalna služba gobarjenja, ki na seminarjih in srečanjih posreduje spretnost o gojenju gob po vsej Sloveniji. "Razmišljamo tudi o združenju gobarjev, da bi vzpodbudili razvoj. V Sloveniji gradijo samo majhne gobarne, ki se v produktivnosti in kvaliteti ne morejo primerjati s konkurenco na tržišču, zato interes za gobarstvo in njegov razvoj usiha. Po drugi strani je prišlo do nasičenosti tržišča z gobarji zaradi nepravilnega pristopa k prodaji. Še vedno pa trdim, da gobo prodati ni in ne sme biti problem. Na voljo je tudi tuje, francosko, avstrijsko in nemško tržišče", je povedal B. Ježovnik, ki se v tem času dogovarja s podjetjem z Dunaja o plasiranju stotih ton gob letno. Ježovnikove gobarne obratujejo s sedemdesetimi odstotki zmogljivosti, saj so do sedaj večji del gob prodali doma skozi kmečki turizem, so pa tudi že uspešno izvažali.

Ježovnikova dedek in babica še kmetujeta

Na Jelenovem grebenu si služi kruh sedem delavcev, še pet jih dela honorarno. To so večinoma mladi ljudje, ki se ne branijo dela in tudi nadure jim niso odveč, saj rabijo denar, prejemajo pa dobre plače. Na kmetiji je dovolj dela in prostora za vse Ježovnike. V podjetju in na posestvu so zaposleni Borutova žena, njegovi starši in sestra, pečat prispevata h kmetiji tudi Ježovnikova najstarejša, dedek in babica.

Gobe rastejo na Jelenovem grebenu brez umetnih gnojil, gojitelji so sledili bio trendu in uporabljajo gnoj od kalifornijskih deževnikov. V desetih letih

so se veliko naučili, predvsem pa dobro razširili. Zgradili so tudi pravo mahjno tovarno in postali glavni distributerji komposta za gojenje gob v Sloveniji. Druga posebnost, ki ji prav tako znajo streči, je jelenjereja.

Divji, a ne preplahi

Pogled na jelene lopatarje je nepozaben. Pasejo se v skupinah, najraje v dveh taborih, samci in samice ločeno. Pred soncem se radi umaknejo v gozd in tam leže lenarijo. So živahni, postavni in gibki. Ljudem se odzivajo na klic Piki-Piki. Prideš jim zares blizu in jih začutiš. So divji, a ne preplahi. Hitrih gibov, elegantni, pozorni in pripravljeni na umik. Koruzo sprejmejo tudi iz človeške roke. Z največjo previdnostjo. Nagonov divjad ne more zatreči, sicer pa jih tudi človek ne skuša.

Jelenje sanje grede skozi želodec

Jeleni so oživili Ježovnikovo kmetijo pred tremi leti. Zamisel o gojenju jelenjadi je prinesel Borutov oče Vinko iz Holandije, kjer so se mu vtisnili v spomin jeleni na neobdelanih in težko dostopnih področjih. Jelenovemu grebenu, tako se je kmetija imenovala že prej, so manjkali samo še jeleni. Podjetni Ježovniki so v dveh mesecih zgradili 1900 metrov dolgo ograjo in kaj kmalu z Brionov pripeljali petinšestdeset jelenov damjakov oziroma lopatarjev. Že v naslednjem letu je prikukalo na svet petinšestdeset mladičkov, od takrat se jih vsako leto skoti okoli štirideset. Najpogosteje imajo samice enega mladiča, vsaka sedma ima dva in vsaka tisoča tri jelenčke.

"Najboljše je to, da z jeleni ni dela, popasejo pa vso kmetijo. V zimskem času pojejo trije jeleni samo kilogram sena dnevno, krava na primer, ga poje petnajst kilogramov. Pripravimo okoli deset ton koruze in za dobro kondicijo jim redno dajemo mineralna sredstva. Naši jeleni so vsi zdravi", pravi Borut Ježovnik.

Jelenov greben je v bližini Atomskih toplic in za pogled oddaljen od samostana Olimje, kjer je tretja najstarejša lekarna v Evropi. Lokacija je

torej več kot primerna. Turistom predstavljajo jeleni atraktivno in vabljivo pašo za oči in (na žalost) tudi za želodec. "Devetdeset odstotkov jelenov prodamo skozi krožnik, možen pa je tudi odstrel za trofeje", je povedal Borut. Pa smo na senčni strani zgodbe o jelenih. Strelja lahko kdorkoli, živali v ograji so na izbiro. Seveda je vse zakonito, kolikor je zakon čuteč za vsa živa bitja. Zanimanje za odstrel je veliko, kot so velike nizke strasti ljudi, ki se naslanjajo z ubijanjem jelenov. Morda celo nevesči streljanja. In Borut Ježovnik? "Jaz ne streljam! Sicer pa gojenje jelenjadi gledam skozi denar."

Kmečki turizem z dobro ponudbo

Na dan našega obiska so Jelenov greben obiskali trije avtobusi turistov, iz Ljubljane in Kamnika. Ko so si ogledali jelene, so si potešili žejo in lakoto v novoodprtem lokalu. Uradna otvoritev bo v začetku oktobra, z začasnimi dovoljenjem pa obratujejo tri mesece. Ponudba je kvalitetna in pestra, turisti si zaželijo predvsem divjačine, gob in dobre kapljice. Ježovnikovi so poskrbeli za domače vino, letos so pridno varovali svojih 1800 trsov in grozdje je napeto ter polno. Imajo premakljiv namakalni sistem, ki je bil edino pravo orožje zoper sušo.

V lokalu, ki je opremljen s prikupno domačnostjo, je okoli sto notranjih in osemdeset zunanjih sedišč. V bližnji prihodnosti načrtujejo iz starega hleva izgradnjo štirih apartmajev visoke A kategorije. Na kmetijo ne želijo pripeljati prevelikega števila gostov, ker bi gneča okrnila kmečko podobo kmečke idile. Narava ostaja zapeljivo okolje za vedno več ljudi, ki si želijo zeleno sprostitvev.

Potomci prihajajo

Borut Ježovnik je po poklicu strojni tehnik. Predan je svojemu delu in obveznostim, pripravljen sprejemati novo znanje. Ni brez načrtov za prihodnost in časa za sedanjost. Je oče dveh deklic, enoletne Rebeke in še ne mesec dni stare Karoline. Kljub zaposlenosti družini uspeva ohranjati vezi. "Dolgo je bilo delo prvo, zdaj se ne ženem več s tako naglico, za vse je čas, tudi za dopust. Počitnice uživamo pozimi in poleti, radi smučamo in igramo tenis. Vsakdo rabi počitek", razmišlja Borut Ježovnik. Vse, kar ima, je naredil brez kreditov, z delom in iznajdljivostjo. "Prišel je čas, ko se lahko širimo in sledimo novim idejam. Perspektive so, mi gremo s časom naprej in skušamo slediti najnovejši tehnologiji gobarjenja. V Sloveniji smo tehnološko prvi." Zasluzen ponos, bi rekli.

Ksenija Lekić

Jeleni popasejo vso kmetijo

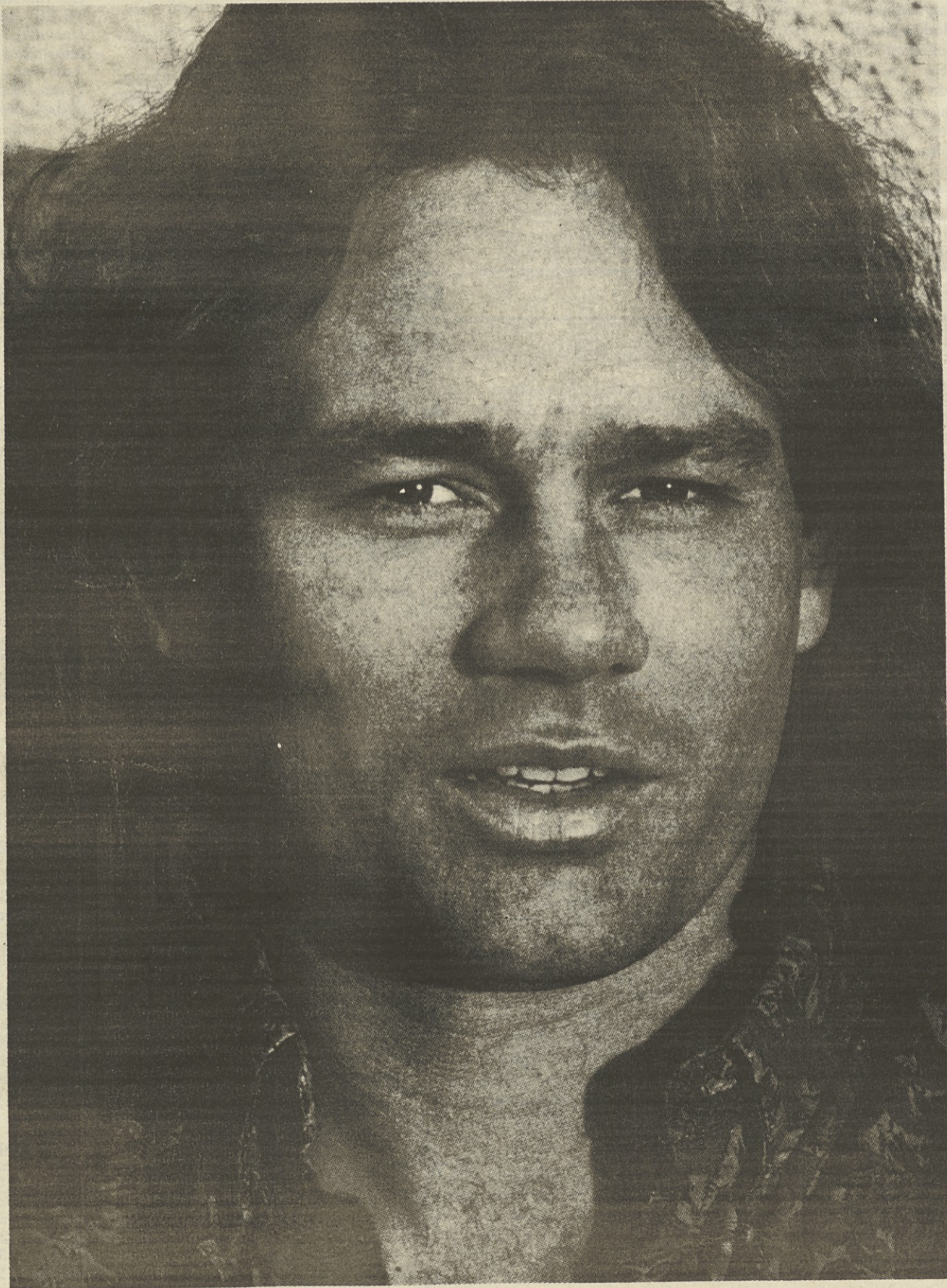
NOVA DOBA

NOVA
PESTREJŠA
PODOBA

SUPER NAPovednik

Richarda Tysona smo lahko videli v mnogih akcijah, kjer je povsod več ali manj igral postavnega frajerja, bodisi z nožem, bodisi s pištolcami. Za zapomniti je bil predvsem v Kindergarten Copu, kjer je korajžno vstrajal proti še večjemu Arniju. Sicer v tem filmu igra (ne malo, ampak kar pošteno) zavoženega mafijskega bosa, ki je obseden od želje po sinu, ki je skupaj z materjo skrit po programu zaščite prič. Lahko si mislite, da upravičeno. Toda kljub vsemu temu se z lahkoto prepoznajo njegove rjave očke in kostanjevi lasje, da o postavi sploh ne govorimo.

TV PROGRAM

GLASBA

LESTVICE

**STOPITE
BLIŽE
SLOVENSKI
VOJAKI**

**PRIREDITVE
PO SLOVENIJI**

HOROSKOP

PETEK, 9. OKTOBRA

Slovenija 1

- 10.00 Program za otroke, Moja družina in ostale živali, angleška nadaljevanka, M.Martičev: Zverice iz Režije, lutkovna igrlica;
10.50 Po sledih napredka, ponovitev;
12.00 Poročila;
12.05 Dnevnik TV BiH, ponovitev;
15.25 Umeniški večer, Lojze Lebič, ponovitev;
16.20 Gospodarska oddaja: Made in Slovenia, ponovitev;
17.00 Dnevnik;
17.10 Tok, tok, oddaja za mladostnike;
19.30 Dnevnik;
20.30 J. Mortimer: Odloženi raj, angleška nadaljevanka;
21.25 Oči kritike;
22.15 TV dnevnik;
22.45 Sova: Roseanne, zadnja epizoda ameriške nanizanke, Poštenjaka in lumpa, ameriška nanizanka, Alberto Expres, francoski film;

Slovenija 2

- 16.35 Sova, ponovitev;
18.00 Regionalni programi - Maribor;
19.00 Jazz in blues;
19.30 Dnevnik TV BiH;
20.00 Besede, besede, besede, TV igrlica;
20.30 Slovenski magazin;
21.00 Studio City;
22.30 Slovenski oktet in njegovih 20 let in koncert ob njegovi 20-letnici;

TV Koper

- 13.00 Ryan, soap opera;
13.20 Crime story, serijski film;
14.10 Juke box, glasbena oddaja, ponovitev;
16.00 "ORESEDICI" - TV novice;
16.05 Otroški program, Čarobna svetilka, risanke, Stela, serijski film;
17.00 Buck Rogers, serijski film;
18.00 Primorska kronika, primorski forum;
19.00 Vse danes - TV dnevnik;

- 19.30 Ryan, soap opera;
19.55 Crime story;
20.45 Koncert simfoničnega orkestra RTV Slovenija, Laurent Petitgirard: Eufonija- simfonična pesnitev, Jani Golob: Koncert za violino, violončelo in orkester;
21.45 Vse danes - TV dnevnik;
21.55 Globus;
22.55 Buck Rogers, serijski film;

HTV 1

- 6.55 Pregled programa; 7.00 Dobro jutro, Hrvaška, FM, humoristična nadaljevanka; 10.00 Poročila; 10.05 TV šola; 11.30 Živeti kot ves svet, dokumentarna oddaja za mladino; 12.00 Točno opoldne, poročila, Beverly Hills Buntz, nadaljevanka; 13.30 Jutrofon; 14.00 Poročila; 14.05 Slika na sliko, ponovitev; 14.50 Ford, serijski film, ponovitev; 15.40 The Big Blue, Unprofor 16.00 Poročila; 16.05 Tečaj angleščine; 16.35 Malavizija; 17.30 Hrvaška dežela in ljudje; 18.00 Poročila; 18.05 Morje; 18.35 Santa Barbara; 19.30 Dnevnik; 20.05 Filmski večer, oddaja o filmu in igrani film; 22.35 Dnevnik; 23.00 Slika na sliko; 23.45 Poročila v angleščini; 23.50 Razmišljanja pred spanjem; 23.55 Poročila; 00.05 Odjava programa.

HTV 2

- 17.35 Pregled programa 17.50 A Challenge for Robin Hood, britanski igrani film; 19.30 Dnevnik; 20.05 Hiša napredaj; 20.30 Glasba v času; 21.30 Tedenški pregled domačih kulturnih dogodkov; 22.15 Gem, set, meč, nadaljevanka; 23.05 Nočni program, Allo, allo, humoristična nadaljevanka, Bukarešta- posnetek koncerta M. Jacksona; 03.00 Horoskop; 03.05 Odjava programa.

TOREK, 13. OKTOBRA

Slovenija 1

- 9.00 Program na otroke, Zgodbe iz školjke;
10.00 Šolska TV, ponovitev;
11.00 Sedma steza, ponovitev;
11.30 Prislunhimo tišini, ponovitev;
12.00 Poročila;
12.05 Dnevnik TV BiH;
15.10 Ciklus filmov znanih režiserjev in ustvarjalcev, ponovitev;
17.00 Dnevnik;
17.10 Program za otroke, Lonček kuhaj, M. Matičev, Zverice iz Režije, Prvi uspehi - Vid Kobe, violina, prof. N. Zimšek, klavir, Denver, poslednji dinosaver, ameriška nanizanka, Dekleva - Po belih in črnih tipkah;
18.40 Alpe - Donava - Jadran;
19.30 Dnevnik;
20.05 Žarišče;
20.35 Osmi dan;
21.25 Novosti založb;
21.40 Lukas: Skupna dežela, ameriška nadaljevanka;
22.25 Dnevnik;
22.50 Poslovna borza;
23.00 Sprehodi po stari Ljubljani;
23.30 Sova: Svež veter v starem gradu, angleška nadaljevanka, Poštenjaka in lumpa, ameriška nanizanka;

Slovenija 2

- 14.35 Svet na zaslonu, ponovitev;
15.15 Sova, ponovitev;
16.50 Svet poroča;
17.30 Slovenci v zamejstvu;
18.00 Regionalni programi - Koper;
19.00 V službi rock'n'rolla;
19.30 Dnevnik TV BiH;
20.00 Pari, TV igrlica;
20.30 Glasba, show in cirkus, Neverjetne zgodbe;
21.30 Kontaktna oddaja;
23.30 Svet poroča, ponovitev;

TV Koper

- 13.00 Ryan, soap opera;

- 13.20 Crime story, serijski film;
14.10 Ponedeljkov športni pregled, ponovitev;
15.10 Projekt NPL, ameriška nanizanka;
16.00 "ORESEDICI" - TV novice;
16.05 Otroški program, Čarobna svetilka, risanke;
16.50 Chicago story, ameriška TV nanizanka;
18.00 Slovenska kronika, Studio 2;
19.00 Vse danes - TV dnevnik;
19.30 Ryan, soap opera;
19.50 Crime story, serijski film;
20.40 Past za moškega, ameriška drama;
22.10 Vse danes - TV dnevnik;
22.20 Zasebni Vietnam, švicarski dokumentarni film;
23.20 Projekt NPL, ameriška nanizanka;

HTV 1

- 6.55 Napoved sporeda; 7.00 Dobro jutro, Hrvaška, FM, humoristična nadaljevanka; 10.00 Poročila; 10.05 TV šola; 11.30 Mali svet; 12.00 Topčno opoldne, Poročila, Beverly Hills Buntz, nadaljevanka; 13.30 Monofon; 14.00 Poročila; 14.04 Slika na sliko, ponovitev; 14.50 Poročnik in njegov sodnik, nadaljevanka; 15.50 The Big Blue, Unprofor; 16.00 Poročila; 16.05 Učimo Hrvaško; 16.35 Malavizija; 17.30 Hrvaška dežela in ljudje; 18.00 Poročila; 18.05 Tudi letos; 18.35 Santa Barbara; 19.30 Dnevnik; 20.05 Kokain - evropska zveza, avstrijski dokumentarni film; 21.00 V prvem planu; 22.35 Dnevnik; 23.00 Slika na sliko; 23.45 Poročila v angleščini; 23.50 Sen brez meja; 23.55 Poročila;

HTV 2

- 17.30 Napoved programa; 17.45 The Scarlet Pimpernel, britanski film, ponovitev; 19.20 Loto; 19.30 Dnevnik; 20.05 Državnik novega kova, humoristična nanizanka; 20.35 Mesta za Dubrovnik; 21.120 Poročnik in njegov sodnik, nadaljevanka; 22.15 Tri ljubezni, nadaljevanka; 23.05 Premiere, ki jih ni bilo; 00.10 Horoskop; 00.15 Odjava programa;

SOBOTA, 10. OKTOBRA

Slovenija 1

- 7.45 Izbor: Radovedni Taček, Sonce, Lonček, kuhaj, Modro poletje, ponovitev španske nadaljevanke, Klub klobuk, Zgodbe iz školjke;
12.00 Poročila;
12.05 Dnevnik TV BiH, ponovitev;
14.30 Tednik, ponovitev;
15.20 Igralka, ameriški film;
17.00 Dnevnik;
17.10 Vizionarji, ponovitev angleške dokumentarne serije;
18.05 Prislunhimo tišini;
18.35 Dober tek, kuharski nasveti;
19.12 Žrebanje 3x3;
19.30 Dnevnik;
20.30 Križkraž;
21.35 P. Yeldham: Zasebna vojna za Lucindo Smith, avstralska nadaljevanka;
22.20 Dnevnik;
22.50 Sova: Murphy Brown, ameriška nanizanka, Poštenjaka in lumpa, ameriška nanizanka, Mravlje, ameriški film;

Slovenija 2

- 14.35 Tok, tok, ponovitev;
16.30 Sova, ponovitev;
17.45 Poglej in zadeni;
18.30 Domači ansambli: Gorenjci;
19.00 Gozdarska hiša Falkenau, nemška nanizanka;
19.30 Dnevnik TV BiH;
20.00 Popularni Bach;
20.25 Zbogom, policaj, francoski film;
21.55 Tračarije v živo;

TV Koper

- 13.00 Ryan, soap opera;
13.20 Crime story, serijski film;
14.10 Havana Rose, ameriška komedija;
15.40 Otroški program, Čarobna svetilka, risanke, Stela, serijski film, "LANCILOTTO 008", serijski film;
17.00 Koncert simfoničnega orkestra RTV Slovenija, ponovitev;

SREDA, 14. OKTOBRA

Slovenija 1

- 10.00 Program za otroke, Bratovščina Sinjega galeba, ponovitev, Dekleva - Po belih in črnih tipkah, ponovitev;
11.00 Lucas: Skupna dežela, ponovitev ameriške nadaljevanke;
12.00 Poročila;
12.05 Dnevnik TV BiH;
14.50 Kontaktna oddaja, ponovitev
17.00 Dnevnik;
17.10 Klub klobuk, oddaja za otroke;
19.30 Dnevnik;
20.05 Žarišče;
20.35 Film tedna, Moje ime je Bill W., ameriški film;
22.20 Dnevnik;
22.50 Sova: Radio FM, ameriška nanizanka, Poštenjaka in lumpa, zadnji del ameriške nanizanke;

Slovenija 2

- 15.50 Osmi dan, ponovitev;
16.40 Sova, ponovitev;
18.00 Regionalni programi - Maribor;
19.00 Psiho;
19.30 Dnevnik TV BiH;
20.00 Športna središča;
21.00 Ob 90-letnici Maksa Pirnika, ponovitev;
21.45 Koncert kvarteta Trombonov Slokar;

TV Koper

- 13.00 Ryan, soap opera;
13.20 Crime story, serijski film;
14.10 Past za moškega, ameriška drama;
16.00 "ORESEDICI" - TV novice;
16.05 Otroški program, Čarobna svetilka, risanke, Lancelot 008, animirana serija;
17.00 Zasebni Vietnam, švicarski dokumentarni film;
18.00 Primorska kronika, Studio 2 - mladi;
19.00 Vse danes - TV dnevnik;
19.30 Ryan, soap opera;
19.50 Crime story, serijski film;

- 18.00 Globus;
19.00 Vse danes - TV dnevnik;
19.30 Jutri je nedelja, verska oddaja;
19.40 Ryan, soap opera;
20.05 Crime story;
20.50 Adalen 31, švedska drama;
22.55 Stanje stvari, kultura;
23.35 Glasbeni utrinek, Čajkovski: Cvetlični valček;
23.45 Horoskop;

HTV 1

- 8.45 Pregled programa; 8.50 TV koledar; 9.00 Dobro jutro, Hrvaška, serijski film; 10.30 Šolski kontantni program; 11.30 Nadaljevanka za otroke; 12.00 Poročila; 12.05 Mala alka, oddaja za optroke; 12.45 Allo, allo, humoristična nadaljevanka, ponovitev; 13.15 Slika na sliko, ponovitev; 14.00 Poročila; 14.05 Izbor iz programa za tujino; 14.30 Izbrali ste - pogledite; 16.00 Poročila; 16.10 Oddaja narodnih običajev; 17.05 Blufonci, risana nadaljevanka; 17.30 Oddaja o TV; 18.00 Poročila; 18.20 Santa Barbara; 19.05 V začetku je bila beseda; 19.30 Dnevnik; 20.20 Legenda o črncu Charliju, ameriški igrani film; 22.00 Dokumentarna oddaja; 22.35 Dnevnik; 23.00 Slika na sliko; 23.45 Poročila v angleščini; 23.50 Poročila; 00.00 Serijski maraton, filmska noč.

HTV 2

- 19.30 Dnevnik; 20.00 TV teden; 20.20 Vi in vaš video; 20.55 TV nostalgija, V avtobusu, humoristična nadaljevanka; 23.00 Chillers, nadaljevanka; 00.00 HIT DEPO; 02.30 Odjava programa. Opomba - 17.55 Prvenstvo Hrvaške v rokometu;

- 20.40 BERSAGLIO, v studiju je Tatjana Juratovec;
21.20 Sodobna umatenost, dokumentarna oddaja;
21.50 Vse danes - TV dnevnik;
22.00 Arhitektovi nasveti;
22.20 Smrt pri telefonu, ameriška drama;

HTV 1

- 6.55 Napoved programa; 7.00 Dobro jutro, Hrvaška, FM, humoristična nadaljevanka; 10.00 Poročila; 10.05 TV šola; 11.30 Lokviči, risana nadaljevanka; 12.00 Točno opoldne, Poročila, Beverly Hills Buntz, nadaljevanka; 13.30 Monofon; 14.00 Poročila; 14.04 Slika na sliko, ponovitev; 14.50 Poročnik in njegov sodnik, nadaljevanka; 15.50 The Big Blue, Unprofor; 16.00 Poročila; 16.05 Učimo Hrvaško: zgodovina hrvaškega jezika; 16.35 Malavizija; 17.30 Hrvaška dežela in ljudje; 18.00 Poročila; 18.05 Dokumentarna oddaja; 18.35 Santa Barbara; 19.30 Dnevnik; 20.05 Common Pursuit, britanski film; 21.35 Dopolnitev; 21.45 Hrvatje v Nemčiji, dokumentarna oddaja; 22.35 Dnevnik; 23.00 Slika na sliko; 23.45 Poročila v angleščini; 23.50 Sen brez meja; 23.55 Poročila;

HTV 2

- 17.20 Napoved programa; 17.35 Beyond the Reasonable Doubt, novozelandski film, ponovitev; 19.30 Dnevnik; 20.05 Življenje po Henriju, humoristična nadaljevanka; 20.35 Doseči nebo; 21.35 Poročnik in njegov sodnik, nadaljevanka; 22.35 Dunajski dečki; 23.25 Horoskop; 23.30 Odjava programa;

HOLLYWOOD: VEČNI VZORNIK JAMES DEAN PRIHAJAJO MLADI LEVI

Po trdih moških z izrazitimi potezami in poudarjeno moškostjo v filmski svet Hollywooda vstopa nov rod lepotcev, ki spominjajo na nikoli pozabljenega, v zenitu mladosti in uspeha tragično preminulega Jamesa Deana. Skuštrani so in uporni in hkrati skrajno romantični. Naša mladina jih že pozna in najstniki so z njihovimi posterji polepili stene svojih sobic.

Jason Priestley

Na prvem mestu v dekliskih srcih je prav gotovo Jason Priestley, star 23 let, ki ga namenoma ličijo in fotografirajo tako, da je kar najbolj podoben Jamesu Deanu. Njegova popularnost med mladimi je narasla do vrelišča zaradi nadaljevanke Beverly Hills 90120, v kateri igra Brandona Walsha. Pred tem je na televiziji posnel leta 1989 Sister Kate. V prostem času igra hokej, precej pa je tudi v družbi s partnericami iz televizijske nadaljevanke. O svojih čustvih ne mara govoriti, močno pa se zavzema za prijateljstvo med moškimi in ženskami.

Kdor je videl film z naslovom Thelkma in Louise, se nedvomno spominja malega lopova, spretnega avtoštoparja, ki zapeljuje, krade in potlej izdaja svojo zaščitnico. To je Brad Pitt, 27-letni fant deške zunanosti in z nastopom teksaškega upornika iz filma Velikan. V zadnjem času se vse pogosteje pojavlja v spremstvu Juliette Lewis, ki so jo za vlogo v filmu Cape Fear nominirali za oskarja. Prepričan je, da njegov čas še le prihaja, kar bi spričo treh filmov (Johnny Suede, The Favor, Cool

World), ki jih ima v žepu, kar lahko verjeli.

Drugi popularni junak nanizanke Beverly Hills 90210 je Luke Perry. Petindvajsetletni igralec prejme dnevno kar tri tisoč pisem svojih oboževalk, ki v njegovem liku Dylana McKaya vidijo Jamesa Deana današnjih dni. Trdijo, da ima očarljiv pogled, Madonna pravi, da močno seksipilen, v njem pa je tudi nekaj prvinskosti Eastwoodovega lika.

Še pred letom dni je bil popolnoma neznan prišlek iz Ohia, ki si je kot sto drugih prizadeval dobiti vlogo v televizijskih serijah. Danes se filmske hiše tepejo zanj, on pa je s Foxom podpisal dveletno pogodbo. Urediti si mora tudi zasebno življenje, vendar še ne misli na resno razmerje, navdušuje se nad vožnjami po mestu, v svojem starem tovornjaku rad zahaja v nočna nakupovanja. Sanjari o hiši brez strehe, kamor bi nemoteno sijalo sonce in na Madonnino prigovarjanje vodi dobrodelne prireditve, na katerih zbirajo denar za obolele za aidsom.

Chris Isaak je za razliko od naštetih fantov silak, nova inačiča mačoja, ki sicer še ni izkusil filmske slave, a lepo

Brad Pitt

poje in imenitno izgleda na fotografijah, na katerih razkazuje svoje mišičasto telo in ne skriva ambicij, da bi se zavihljal v filmski svet. S petintridesetimi leti je še vedno samski in je pravkar izdal svoj četrti album.

James Dean

Luke Perry

MILIJONI DOLARJEV ZA ZABAVO

Na top listi tistih, ki so za zabavanje ljudi najbolj plačani, je na vrhu štiridesetih imen, ki jih je objavil ameriški list Forbes, ameriški televizijski igralec Bill Cosby s 98 milijoni dolarjev. Njegovo premoženje ocenjujejo na 300 milijonov dolarjev.

Za njim je Oprah Winfrey (38), katere "talk show" prenašajo v petinpetdesetih državah in z njim naj bi do konca leta zaslužila 88 milijonov dolarjev. Sledi Kevin Kostner (37) z 71 milijoni, skupina New Kids of the Block z 62 milijoni, na petem mestu pa je producent in režiser Steven Spielberg (44) s 57 milijoni dolarjev.

Med petnajstimi najbolje plačanimi zvezdami so še pevec Michael Jackson (34) z 51 milijoni, risar Charles Schulz (69) z 49 milijoni, pevka Madonna (34) z 48 milijoni, pevec Julio Iglesias (48) s prav tako 48 milijoni, rock skupina Guns N'Roses s 47 milijoni, televizijski zabavljak Johnny Carson (65) s 45 milijoni in pevec Prince (34) s prav tako 45 milijoni dolarjev.

BRYAN BROWN

Ob gledanju filma FX 2 so mnogi prepoznali koščeni obraz s premetenim nasmehom. Igralec Bryan Brown prihaja iz Australije in se mora za svojo popularnost zahvaliti televizijskim nadaljevančkam, v katerih so ga spoznali povsod po svetu. Najpomembnejša nanizanka Pesem ptic trnovek mu je spremenila ne le profesionalno, temveč tudi zasebno življenje. Ljubezenska zgodba se je namreč v resnici razpletla precej drugače kakor v seriji, srce prelepe Rachel Brown ni osvojil Richard Chamberlaine, temveč možati Brown in se z njo poročil. Imata dva otroka in včasih skupaj zaigrata v filmu.

Medtem je Brown posnel svoj prvi FX in se občinstvu močno priljubil, zato vse pogosteje nastopa v ameriških filmih, zaigral je s Tomom Cruisom v Cocktailu, s Sigourney Weaver v Gorilah v megli, posnel nekaj avanturističnih dogodivščin na temo FX in še nekaj zanimivih nadaljevanč.

Zasebno je zelo ljubosumen na svojo lepo ženo in najsrečnejši bi bil, če bi zapustila filmsko industrijo. To mu doslej še ni uspelo.

LETOPICA SE JE REŠILA ZVERI

Lepotica Robin Givens je do uspeha prehodila zares trnovo pot. Izbrali so jo za Miss Amerike, a so ji zaradi razgaljenih fotografij v Penhouse odvzeli naslov. Poročila se je z Mikom Tysonom, boksarskim, a očitno tudi duševnim grobijanom in dolgo let se ga ni mogla rešiti. Končno svobodna je oklevala med pevsko in igralsko kariero in se slednjič odločila za film. Z devetindvajsetimi leti imenitno izgleda in sodeč po vlogi v filmu A Rage in Harlem se je tudi pred kamerami kar dobro znašla.

DOGODEK PRED 74 LETI V JEKATERINGRADU SKRIVNOST BO POJASNIL PRINC FILIP

V prihodnjih dneh bo angleški princ Filip dobil pismo moskovskega znanstvenika dr. Pavla Ivanova. To, za kar ga bo prosil strokovnjak za genetiko, je povsem nenavadno. Soprolog angleške kraljice Elizabete naj bi namreč s svoje že precej plešaste glave žrtvoval nekaj las za znanstveno raziskavo. S takšnim skromnim čopom, menijo znanstveniki, bi lahko pojasnil skrivnostno smrt ruske carske družine Nikolaja II.

Princ Filip je za to najprimernejši, ker je bila njegova prababica mati carice Aleksandre, genske lastnosti pa se prenašajo po materini strani. Poleg princa bo v raziskavi sodelovalo še 29 sorodnikov carjeve družine, da bi tako dobili njene "prstne odtise". Rezultati raziskave bodo znani v pol leta.

Dotlej bo dr. Ivanov v sodelovanju z angleškimi znanstveniki opravil raziskavo las in naredil primerjavo s človeškimi kostmi, ki so jih našli v bližini Jekateringrada v Sibiriji. So to res kosti carja Nikolaja II., cesarice Aleksandre, treh otrok, hišnega zdravnika in treh služabnikov, ki so jih umorili 17. julija 1918 leta?

Morilec carske družine Jakov Jurovski je v svojem dnevniku opisal, kako so skupaj z drugimi boljševiki naredili, da ne bi mogli carske družine nikoli več identificirati. Pobite so slekli in jih zažgali, zoglenela trupla vrgli v jamo zunaj mesta in jih polili z žveplovo kislino, nato so jamo zasuli, čeznjo pa je večkrat zapeljalo tovorno vozilo, da bi kosti zdrobilo.

Če bo raziskava kljub temu pokazala, da gre za posmrtno ostanke carjeve družine, jih bodo prenesli v leningrajsko trdnjavo Perta in Pavla. Na sliki: car Nikolaj II. in poleg njega carica Aleksandra, od leve otroci Marija, Tatjana, Olga, Anastazija in carevič.

NESSI ZOPET NA POVRŠJU

Nessie, skrivnostna prebivalka škotskega jezera Loch Ness se je zopet prikazala na površju. Nič posebnega, saj se prikazuje fotografom že od leta 1934. Nekemu angleškemu fotografu (imena ni hotel izdati) je uspel posnetek šele letošnjega avgusta. To je malo nenavadno, kajti običajno se, zaradi turistov, pojavi Nessie že na pomlad.

"Umival sem si zobe, ko sem na jezerski gladini zagledal prikazen", pravi fotograf. "Videl sem kakih šest čevljev dolg temen vrat z glavo, ki je molela iz vode. Takoj sem pograbil fotografski

aparatus in jo pritisnil. Gledala me je naravnost v oči, ko da bi me rada požrla."

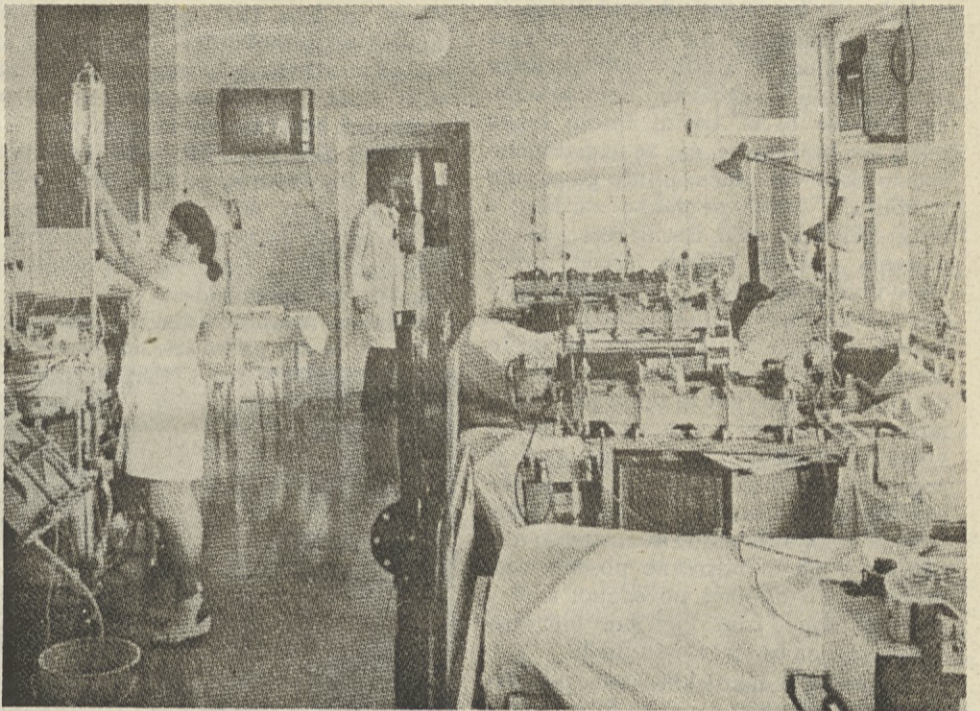
Za zapoznelo prikazovanje Nessie imajo gospodarski strokovnjaki seveda pojasnilo: izračunali so, da jim prinese letno 170 milijonov mark in 2500 delovnih mest v turizmu. Da jim letošnje leto promet ne bi nazadoval, jo je bilo nujno priklicati na površje. Sicer pa je stvar najbolje pojasnil 86-letni Lamberz Wilson: pred 58 leti je v jezeru Loch Ness plaval z gumijasto kapo v obliki kačje glave in turisti so takoj naredili prve posnetke skrivnostne Nessie.

BOLJŠI ČASI ZA DIALIZNE BOLNIKE DIALIZA DOMA

V Veliki Britaniji pravkar analizirajo prototip novega sistema za dializo, ki ledvičnim bolnikom prinaša vrsto ugodnosti, neodvisnot, gibljivost in manjši infekcijski rizik.

Ambulantno dializo so sicer začeli uporabljati že v osemdesetih letih za bolnike, ki niso mogli na hemodializo. Pacientu ni bilo treba v bolnišnici prebiti pet in več ur trikrat na teden in preživljati neprijetnega priklopa na aparature, ki z difuzijo prečiščujejo kri, pač pa so jim v ab-

V podjetju British Technology sedaj sistem izpopolnjujejo. Gre za stalno podkožno vsajenje katetra s pumpico. Kateter suši trebušno votlino, ročno usmerjena pumpica, ki je na obeh koncih povezana s črevesjem, pa omogoča, da se preostala tekočina usmeri v mehur, kjer

domen vnesli kateter, preko katerega je tekočina za dializo iz posebnih plastičnih vrečk prišla neposredno v trebušno votlino. Škodljive snovi iz krvi so se širile po trebušni membrani in po določenem času se je tekočina izločila po istem katetru v prazno vrečko. Postopek so ambulantno opravljali trikrat ali štirikrat na dan.

Vendar zdravniki niso bili najbolj navdušeni in so opozarjali na nevarnost infekcije, ki bi jo lahko povzročil zunanji kateter in na dejstvo, da bi lahko mehur zaradi nenehne neuporabe časoma popolnoma upešal.

se izloča po normalni poti.

Predstavniki trdke trdi: ker se celoten proces odvija znotraj telesa in ni v stiku z zunanjim okoljem, je infekcijsko tveganje zelo majhno. Seveda je treba natančno upoštevati higienska pravila in potlej je mogoče dializo opravljati prav povsod, doma, na poti, celo v odprtem prostoru. Najpomembnejše pa je, da mehur ohrani svoje naravne funkcije.

Sedanja hemodializa je zamudna, draga in za bolnike neprijetna.

VRTOGLAVICA NI VEDNO NEDOLŽNA

Mnogo ljudi se zjutraj prebuja z vrtoglavico, najpogosteje zaradi nizkega krvnega pritiska, lahko pa so tudi drugačni ne tako nedolžni razlogi.

Stvar lahko postane neprijetna in nevarna, ko začne človeku tako šumeti v glavi, da težko prisluhne sogovorniku, kar je verjetna posledica zožitve žil v možganih. Vrtoglavico lahko spremljajo motnje vida, podvojen pogled in to nakazuje začetno stopnjo nastajanja očesne mrežnice.

Če vas muči vrtoglavica, lahko najprej sami preverite, ali gre le za nelagodje ali pa bi bilo dobro takoj poiskati zdravnika. Napravite takole: stopite z nogami tesno skupaj, predse iztegnite roke, zaprite oči in nepremično stojte pol minute. Če vam to uspe, ne more biti nič hujšega.

Ljudje se nad vrtoglavico najpogosteje pritožujejo zjutraj, kadar na hitro vstanejo iz postelje. Pametno se je za nekaj minut ponovno zlekniti. Če se vam vrtil med hojo, z obema rokama objamite glavo, mirujte in nekajkrat globoko vdihnite. Če se vam pogosto vrtil, nikoli ne nagibajte glave preveč nazaj in bodite previdni pri različnih opravilih, denimo

pri zamenjavanju žarnice ali čiščenju oken.

Vrtoglavico povzročajo tudi slaba očala, napačno postavljen televizor pa seveda alkohol, zdravila, kava, kajenje. Pojavi se zaradi lakote, ker takrat možganske celice spričo padca ravni sladkorja dobivajo premalo energije.

Vrtoglavica je lahko posledica porušenega sistema ravnotežja, za katerega skrbijo notranje uho, oči in taktilne celice na koži. Če informacije teh treh sprejemnikov niso usklajene, se človeku vrtil.

Našteli bi lahko najmanj tristo različnih vzrokov, delijo pa se v štiri velike skupine. To so srce in krvni obtok (visoki ali nizki pritisk, srčni utrip), vegetativne motnje, kot so stres, občutljivost za vremenske spremembe, menstrualne težave, nato spremembe vratnih vretenc in obolenja notranjega ušesa.

V nekaterih primerih je zdravljenje nujno. Pri nizkem tlaku ali vegetativnih težavah zdravniki priporočajo gibanje, tek, plavanje, kolesarjenje, pomagajo masaže, tuširanje z mrzlo in toplo vodo, kopeli z rožmarinovim oljem in kakšen dober čaj za pospeševanje cirkulacije.

MUZIKA JE BIZNIS

Običajno je tako, da največji del klubskega občinstva sestavljajo mladenke in mladci, katerih starost sega nekje od rosnih srednješolskih let do kasnih študentskih, oziroma absolventskih, morda tudi nekaj let čez. Prav zato bi bil čas, da se zdaj, ko so oživele tudi univerze, pomudimo pri letošnjem klubskem dogajanju, ali bolje rečeno, pri napovedih za to sezono.

Kot so redni obiskovalci in akterji nočnega klubskega žuranja že verjetno opazili, je klubsko dogajanje že oživele in kaže, da bo počasi okrevale vsaj do bledeh reminiscenc na pogoje, ki smo jih bili vajeni v zlatih časih prehoda iz socializma v takozvano demokracijo. Po domače bi se tistim časom lahko reklo kar brezvladje, saj se ni natančno vedelo, kdo vse plača, pijače pa je bilo v obilju. Sploh se lahko za leta v drugi polovici osemdestih reče, da so prinesla razmah klubске scene, predvsem podzemne, kar naj bi predstavljalo odgovor na klasično diskotečno ponudbo. Zaradi razvoja klubov, kjer so lahko igrali rock bendi, se je razvijala tudi underground scena, kot se temu pač popularno reče, hkrati z njo pa tudi neodvisno založništvo. V kolikšni meri je vojna v Jugi uničila obetavne začetke nekakšnega normalnega kulturno glasbenega dogajanja mimo mainstream mehanizmov pa ni potrebno posebej razpredati. Po domače povedano, smo v Sloveniji zopet tam, kjer smo bili pred nekaj leti, pa še srečo smo imeli.

Če je bil v herojskih časih mladinskih delovnih akcij denar za financiranje mladinskih klubov še najmanjši problem in je bilo treba paziti le na dolžino jezika, je v svinčenih časih svobodnega podjetništva prav denar tisti, ki omejuje, oziroma določa obseg razvoja klubskega življenja. Nova pravila igre torej določajo povsem drugačen pristop. Edino kar ostaja enako, je količina vloženega prostovoljnega dela - prej zaradi moralno političnih vzgibov in danes zaradi ubožnih sredstev, ki jih država lahko in želi namenjati tovrstnemu dogajanju. Kot paradoks se tu pojavlja Ljubljana, kjer se v nasprotju s prejšnjimi leti, ko je veljala za več ali manj mrtvo mesto - častne izjeme so seveda izvzete - dogaja presenetljivo dosti. Če je takšen vtis le posledica piškave ponudbe zadnjih dveh sezon ali pa gre res za zanesljivo vračanje k nekdanjemu kvalitativnemu nivoju bo verjetno pokazal čas. Kar je zares pomembno, je dogajanje samo. Konec koncev je že finančna injekcija, ki so jo dobili Kudovci za realizacijo Trnfesta več kot očitni dokaz, da brez denarne pomoči pri kulturi ne gre, pa naj gre za sub, under ali kakršnokoli drugo kulturo. Povrh vsega so ta sredstva prav malenkostna v primerjavi z denarji ki jih že od nekdanj - in tudi zdaj ni nič drugače - dobiva takozvana resna, mainstream kultura. Da je soobstoj različnih kultur več kot nujen, je morda res jasno vsem, toda v kolikšni meri so potem na kulturnem min-

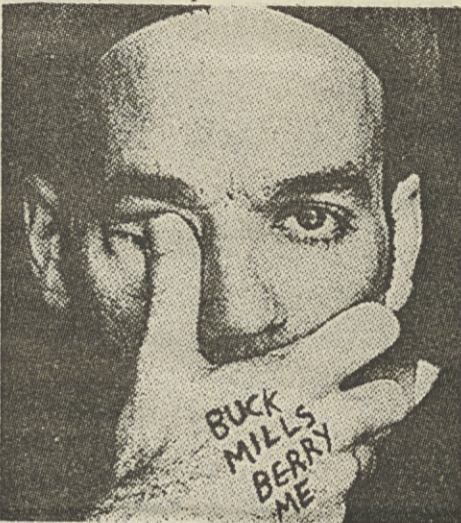
istrstvu pripravljeni odvezati mošnjček - to pa je že druga zgodba. Tu namreč nastopi politika in v deželi, kjer je sosed pripravljen zažgati sosedov skedenj, ker je njenu samemu crknila krava, ima politika kaj malo opraviti s kulturo.

NOVICE

TELEVISION so očitno mislili zares z ponovno združivjo. Pred kratkim so namreč izdali nov album, ki se imenuje preprosto "Television". Legendarna skupina je ob koncu sedemdesetih veljala za enega izmed najbolj vplivnih bendov novega vala, album "Marque Moon" iz leta 1977 pa za enega najboljših vinskih debijev. Na albumu, ki je izšel po štirinajstletnem molku, se nahaja deset posnetkov, skupina pa se pripravljaj na evropsko turnejo.

MEGA CITY FOUR bodo izdali živni album. Imenoval se bo "Inspiringly Titled (The Live Album)", posnet pa je bil spomladi na koncertu v Cambridge Junction klubu. Izšel naj bi pri založbi Big Life čez dober teden.

REM so izdali nov single z naslovom "Drive", te dni pa bo izšel tudi novi al-

bum, s katerega je single tudi vzet. Album nosi naslov "Automatic For The People". Single je izšel na različnih formatih. Sedeminer je podprt z "World Leader Pretend", medtem, ko dve različni CD verziji prinašata še "First We Take Manhattan", priredbo skladbe Leonarda Cohena in "It's A Free World, Baby" ter "Winged Mammal Theme".

KONCERTI

V Rogiški Slatini, točneje v Kulturnem Domu, bodo 17.10. nastopili **LAIBACH**. Njihova slovenska turneja, ki se bo začela 9. in 10. oktobra v Trbovljah se bo tako očitno izognila večjim mestom. V Rogiški Slatini bodo organizatorji podprli koncert še z otvoritvijo razstave likovnih del **Mateja Pirhavca**. Otvoritev bo ob 16. uri.

TREND

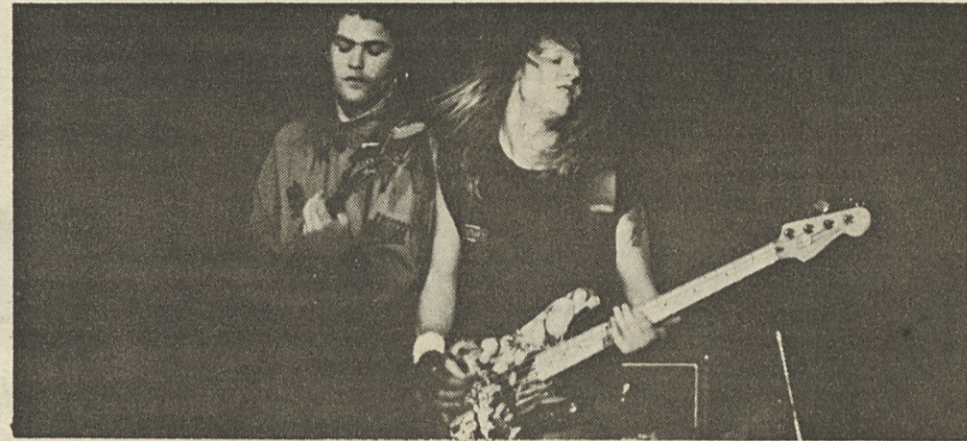
Lahkomiselno izzivati globoko vinjene mišičnjake.

ŠANK ROCK - LITVA 92

NATURNEJI KOT DOMA

Gostoljubni Litvanci so junake Shank rocka proglasili za viteze okrogle mize, saj jim je uspelo še vsako mizo napolniti do vrha, medtem ko je šampanjec tekkel v potokih.

Na stejdžu gre pač dosti energije, sploh pa še nihče ni slišal, da bi se kdo v Litvi zredil.

Takole so izgledali po povratku iz Panevežyske glasbene šole, kjer so se seznanili z litvansko himno in vročekrvnimi mladimi čembalistkami.

Shank rock, kakršnega poznajo naše babice. Za dobro voljo so razvneli tudi goste restavracije, kamor so bili povabljeni, vendar so se zaradi visoke povprečne starosti plesalk odločili za prekinitev ognja, s čimer so preprečili marsikateri srčni infarkt. Dobrodošli doma!

tekst in slika **LucaS**

LESTVE

Velika Britanija (NME)-albumi

1. MIKE OLDFIELD - Tubular Bells II
2. ROXETTE - Tourism
3. KYLIE MINOGUE - Greatest Hits
4. ERIC CLAPTON - Unplugged
5. BELINDA CARLISLE - The Best Of Belinda Vol 1
6. ANNIE LENNOX - Diva
7. LIONEL RICHIE - Back To Front
8. ROGER WATERS - Amused To Death
9. THE SMITHS - Best...1
10. NEIL DIAMOND - The Greatest Hits 1966-1992

Velika Britanija (NME) - neodvisni albumi

1. BABES IN TOYLAND - Fontanelle
2. EUGENIUS - Odmalama
3. SUGAR - Copper Blue
4. THROWING MUSES - Red Heaven
5. SEBADOH - Rockin' The Forest
6. THE BELTOWER - Popdropper
7. DROP NINETEENS - Delaware
8. KITCHENS OF DISTINTCTION - Death Of Cool
9. SMASHING PUMPKINS - Gish
10. THE LEVELLERS - Levelling The Land

ZDA (Billboard)-singli

1. BOYZ II MEN - End Of The Road

2. TLC - Baby Baby Baby
3. BOBBY BROWN - Humpin' Around
4. GUNS'N'ROSES - November Rain
5. SHAKESPEAR'S SISTER - Stay
6. EN VOGUE - Giving Him Something He Can Feel
7. PAT SMYTH - Sometimes Love Just Ain't Enough
8. JON SECADA - Just Another Day
9. HOUSE OF PAIN - Jump Around
10. TECHNOTRONIC ft. YA KID K - Move This

Slovenija-Ultrazvočne erozije radia MARŠ

1. FAITH NO MORE - Everything's Ruined

2. SUICIDAL TENDENCIES - I'll Hate You Better
3. HELMET - Ironhead
4. NICK CAVE & THE BAD SEEDS - I Had A Dream, Joe
5. TOM WAITS - Going Out West
6. THE YOUNG GODS - Gasoline Man
7. SCREAMING TREES - Nearly Lost You
8. THE B 52's - Tell It Like T-h-i-s
9. TEMPLE OF THE DOG - Hunger Strike
10. RED HOT CHILI PEPPERS - Breaking The girl

STOPITE BLIŽE, SLOVENSKI VOJAKI

PREVERITE SAMI SEBE

KAKO PRENAŠATE LAŽNIVCE

Prav gotovo ste se že kdaj zlagali. Morebiti ste se pobahali ali želeli zase kaj dobrega iztržiti. Mnogo je izgovorov in nekateri mislijo, da z laganjem ni nič narobe. Kako vi prenašate lažnivce?

1. Kako se počutite, kadar nekoga ulovite v laži?

- A) Neprijetno mi je 0
 B) Odvisno od tega, kakšen sta namen in kakšna teža laži 3
 C) To se mi ne zdi nič posebnega 6

2. Kdaj je po vašem mnenju dovoljeno lagati?

- A) Če to drugih ne prizadene 1
 B) Če to drugih ne žali 3
 C) Če želi nekdo zaščititi tistega, ki laže 6

3. Mladenko na sliki so ujeli v laži.

Kako reagira?

- A) Obžaluje 0
 B) Naprej trdi svoje 6
 C) Želi se opravičiti 4

4. Katere so po vašem mnenju nujne laži?

- A) Nedolžne, ki so pogosto boljše od resnice 3
 B) Vsaka laž je odvratna 0
 C) Nepomembne 6

5. Ali spredite, kadar nekdo laže?

- A) Da, že po videzu takšnega človeka 6
 B) Le, če človeka dobro poznam 3
 C) Ne, če je človek prepričljiv 0

6. Zamudili ste. Kaj v takšnem primeru rečete svojim partnerjem?

- A) Najdem kakšen izgovor 1
 B) Sploh se ne opravičim 3
 C) Takoj se opravičim 6

7. Ali radi pretiravate?

- A) Ne 0
 B) Da, vendar zmerno 3
 C) Da, pogosto 6

8. Kako se počutite, kadar lažete?

- A) Zelo neprijetno 3
 B) Povsem normalno 5
 C) Vest me peče 0

Od 1 do 15 točk

Slab lažnivec ste in to veste. Kadar govorite neresnico, se nelagodno počutite, to se odraža na vašem obrazu in v načinu govorjenja, ker se ne morete sprostiti. Tako tisti, ki vas poznajo kot tisti, ki vas vidijo prvič, sprevidijo, da vam laž gre slabo od rok. Ne lažite, ljudje cenijo iskrenost.

Od 16 do 34 točk

Raje imate resnico, a v določenih okoliščinah, če želite kaj poudariti ali nekaj doseči, ste pripravljeni na male laži. Te se vam ne zdijo nič posebnega in pri njih niti ne trepnete z očesom. Ne mislite, da tudi drugi o lažeh, ki jih sebi dopuščate, mislijo enako. Laž ima kratke noge in kadar jo drugi odkrije, vam škodi. Še posebej zato, ker ne uživate v njej.

Več kot 35 točk

Tako spretno znate lagati, da vam celó tisti, ki vas dobro poznajo in vedo za to vašo lastnost, ne morejo priti do konca in so v dvomih, ali morebiti le govorite resnico. Nagnjeni ste k pretiravanju, lažete pa tudi, da bi se izognili sporom. Vendar ne mislite, da okolica vaš odnos do resnice odobrava, popravite se in bolj vas bodo cenili.

HOROSKOP

Oven 21. 3.–20. 4.

 Z lahkoto boste porabili preveč denarja, potem pa pričakovali, da vam bodo drugi širokosrčno priskočili na pomoč. Vse mogoče izgovore boste našli, da vam ne bo treba biti doma. Vaš partner ne bo navdušen. Srečne številke 3, 9, 17, 22, 37, 43.

Bik 21. 4.–20. 5.

 Z zaupanjem lahko gledate v prihodnje dni. Obisk, ki je napovedan, vas bo osrečil. Če pričakujete rešitev finančne zagate, morate biti potrpežljivi. Poklicno boste uspešni, tudi zdravstveno počutje bo dobro. Srečne številke 4, 11, 23, 25, 29, 38.

Tehtnica 24. 9.–23. 10.

 Kaže, da boste uresničili svoj potovalni cilj, a do tja ne bo šlo vse preveč gladko. Dobro preglejte svoje finance. V poklicu vas čaka manjša težava, ki ima lahko posledice. Izogibajte se stresom. Srečne številke 5, 11, 16, 26, 33, 39.

Škorpion 24. 10.–22. 11.

 Device in tehtnice vam bodo pihale na dušo, najbolje, da z njimi soglašate. V zakonu poskrbite za dobro počutje partnerja. Dobili boste povabilo, ki ga ne odklonite. S težavami se spoprimiti kar takoj. Srečne številke 3, 13, 33, 37, 40, 42.

Dvojčka 21. 5.–21. 6.

 Novosti bodo zahtevale hitro ukrepanje in prilagajanje. Precej boste zaposleni, a vam bo šlo delo odlično od rok. Svoji okolici in partnerju pokažite več razumevanja. Pazite zlasti na prehrano. Srečne številke 3, 7, 16, 23, 41, 43.

Rak 22. 6.–22. 7.

 Razne spremembe in obljube vzemite z rezervo, srečnejši boste, če boste zaupali sebi in se ukvarjali s svojim konjičkom. Sicer se boste v prihodnjih dneh veliko jezili. Koristilo vam bo samo veliko spanja. Srečne številke 11, 15, 30, 43, 44, 45.

Lev 23. 7.–23. 8.

 Konec tedna boste presenečeni, toliko zanimanja zase niste pričakovali. Partner vas bo razvajal. Preveč osvajalni nikakor na bodite, se boste zamerili tistemu, ki vam je najbolj pri srcu. Srečne številke 2, 3, 17, 19, 33, 35.

Devica 24. 8.–23. 9.

 Zdravstvene težave ne jemljite preveč lahko, da se ne bi izcimilo kaj hujšega. Finančno vam slabo kaže, tudi v ljubezni boste razočarani. Partner vas bo skušal postaviti na laž. Pazite na prehrano. Srečne številke 1, 3, 11, 14, 22, 31.

Strelec 23. 11.–21. 12.

 Ljubeznivo in prijateljsko vas bodo opozorili na realnost. S partnerjem vas čakajo prijetne ure pri skupnem načrtovanju prihodnosti. Pri nekem flirtu pomislite na jutri, v službi ne podcenjujte naloge. Srečne številke 4, 7, 9, 12, 29, 20.

Kozorog 22. 12.–20. 1.

 Da življenje ne bo enolično, bodo poskrbele nenavadne novice. V ljubezni ne bodite molčeči. V poklicu je vaša častihlepnost vsem znana. Energijo vam bo dalo več beljakovinske hrane, zelo jo potrebujete. Srečne številke 5, 15, 16, 23.

Vodnar 21. 1.–19. 2.

 Pred vami so zanimivi dnevi. Delo, ki vas čaka, boste opravili z lahkoto, zadovoljna bo tudi bližnja okolica. V vsem se boste pokazali z najlepše plati in to bo dobro tudi za vašo poklicno prihodnost. Srečne številke 7, 21, 23, 28.

Ribi 20. 2.–20. 3.

 V ospredju bodo jesenski načrti. Vse dobro pretehtajte in preračunajte, pa vam ne bo nič spodletelo. Poklicno naredite vse, kot od vas zahtevajo, to se bo obrestovalo. Nikakor ne pozabite na zdravje. Srečne številke 9, 10, 18, 23, 25, 37.

BESEDE PISATELJA

OSCAR WILDE

"Pravijo, da strast pripravi človeka do tega, da mu romajo misli v krogu. Res so zgrizene ustnice Doriana Graya z odvrtno vztrajnostjo spet in spet oblikovale tiste rahle besede o duši in čutih, dokler se mi nu zazdelo, da popolnoma izražajo njegovo zadnje razpoloženje in ni opravičil strasti, ki bi brez tega prav tako obvladovale njegovo razpoloženje, še s pritrditvijo razuma. - Iz celice v celico njegovih možganov se je plazila ta edina misel; in divja sla po življenju, najbolj grozna od vseh človeških apetitov, je napolnila vsak trepetajoči živec in vsako vlakno v njem.

Grdota, ki jo je nekoč sovražil, mu je bila zdaj iz istega razloga ljuba. Grdota je bila edina resničnost. Hripavo vpitje, gnusne beznice, surove sile neurejenih življenj, zavrženost tatu in izobčenca, vse to te je pretreslo močno in bloboko in bilo bolj živo kot očarljive oblike umetnosti in sanjave sence poezije. Potreboval jih je, da pozabi.

Dorian se je zdrznil in se ogledal po groteskni stvorih, ki so ležali v tako fantastičnih pozah na raztrganih žimnicah. Zviti udi, zevajoča usta, izbuljene oči brez leska so ga prevzeli. Vedel je, v kako čudnih nebesih trpe ta trenutek in kako puščoben pekel jih bo naučil skrivnosti novega užitka. Bolje jim je bilo kot njemu. Njega so morale misli. Spomin mu je razžrl dušo kot strašna bolezen. Hotel je uiti samemu sebi.

Dejansko življenje je kaos, v domišljiji pa je nekaj strahotno logičnega. Domišljija je najhujše kesanje, da sledi grehu za petami. Domišljija položi zločinu gnus in grozo v naročje. V običajnem, stvarnem svetu, hudobneža ne doleti kazen in dobrega ne plačilo. Močni uspejo, šibki podležejo." (Slika Doriana Graya)

POGOVOR Z DARKOM BRLEKOM, DIREKTORJEM SNG OPERE IN BALETA OB STOLETNICI TE USTANOVE

STISKA STOLETNE STAVBE

Deset desetletij je dolga doba in v njih je ljubljanska opera preživljala vzpone in padce, doživela razcvet in gostila največja imena operne ustvarjalnosti. Finančne stiske so ji vzele precej nekdanjega blišča in od novih oblastnikov je odvisna njena nadaljna usoda. Pred sto leti zgrajeno poslopje že dolgo ne ustreza današnjim potrebam in varčnemu ravnanju, primerno je le še za manjše komorne postavitve, zato v Ljubljani pestujejo misel o novem opernem gledališču s približno sto sedeži.

Ob tako visokih jubilejih se navadno ozremo nazaj in razmislimo o pomenu vsega, kar se je zgodilo. Kako vi gledate na opero kot nacionalno ustanovo?

»Menim, da je opera izredno pomembna ustanova iz dveh vidikov. Prvič zato, ker predstavlja izvirno slovensko operno ustvarjalnost, slovenske operne novitete, in s tem vzpodbuja razvoj slovenske operne ustvarjalnosti. Za letošnje leto smo na primer naročili novo operno delo, Krpanovo kobilo, ki je bila 3. oktobra izvedena premierno kot prva predstava v sezoni in kot praznična predstavitev. Menim, da bo to pomemben korak pri vzpodbujanju slovenske operne ustvarjalnosti. Drugi vidik pa je, da slovenskemu opernemu občinstvu prikažemo vsa najboljša, najbolj zanimiva in od strokovne kritike dobro ocenjena dela iz svetovne operne zakladnice. V tem vidim dvojno vlogo opere kot nacionalne ustanove. Seveda pa je razmerje med domačo in tujo ustvarjalnostjo prvič stvar zmožnosti, drugič pa bi moralo biti (a žal še ni) tudi stvar želje slovenskega opernega občinstva in slovenskih opernih ustvarjalcev, ki bi po mojem mnenju morali biti še bolj prisotni, kot so na slovenskih odrih. Zaradi finančnih problemov to na žalost ni mogoče. Lahko povem, da sem imel izredne težave z zagotovitvijo honorarjev za avtorsko ekipo Krpanove kobile, to je za libretista in skladatelja.«

Kako pa je ljubljanska Opera to dvojno poslanstvo opravljala v preteklih sto letih?

»Mislim, da je Opera kot ustanova svojo vlogo v preteklih sto letih odigrala zelo dobro. Po tistem, ko je dežela zbrala denar in zgradila tole stavbo, kjer je bilo sprva deželno gledališče, so bili dani osnovni pogoji, ki jih je slovenski narod potreboval, da je sploh imel kje uprizarjati opere, tako svoje kot tuje. Če pogledamo nazaj, lahko vidimo, da je ta Opera v času svojega stoletnega delovanja dosegala zavidljive uspehe. Iskreno upam, da se ti časi v naši hiši vračajo in vsi se trudimo po najboljših močeh, da bi to dosegli.«

Ali beležite kakšne izredne dogodke v dolgoletni zgodovini Opere?

»Omenil bi predvsem to, da je ta operna hiša v petdesetih letih dobila grand prix v Parizu in to za ploščo Zaljubljen v tri oranže Sergeja Prokofjeva, da je stalno gostovala predvsem po zahodni Evropi in da so tu v preteklosti peli zelo znani pevci. Zdaj pa smo padli, tako kot tudi celoten standard in gospodarstvo v naši državi, v položaj, ko so sredstva za izvedbo programa, kot tudi za prenovalno in vlaganja, bistveno manjša, kar neposredno vpliva tudi na raznolikost programa in na stanje, v katerem se naša hiša nahaja.«

Kljub temu pa je bila minula sezona zelo uspešna?

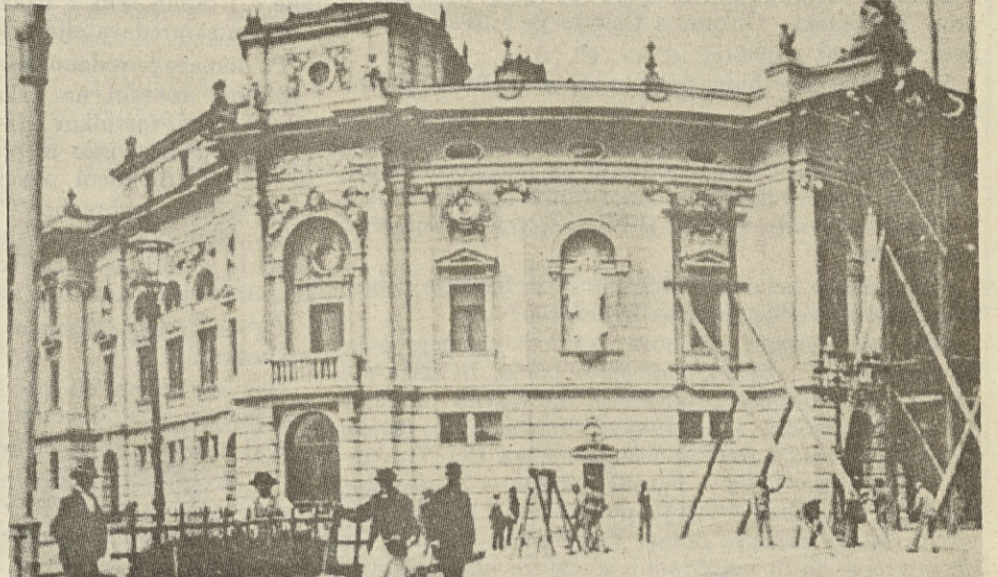
»Da, pri načrtovanju programa smo v precejšnji meri vezani na prodajo, zato mora opera vsaj v začetni fazi predstaviti

škega skladatelja Vilima Blodeka v vodnjaku. Dirigent predstave je bil znani slovenski skladatelj Fran Gerbič, režiser pa Josip Noll. Seveda ima ta 3. oktober velik pomen, saj kaže, da smo profesionalne opere na Slovenskem pričeli uprizarjati že konec prejšnjega stoletja.«

In kako ste proslavili ta veličastni dogodek?

Imeli pri izbiri avtorjev in teme srečno roko. Pri predstavi sodelujejo tudi scenograf Andrej Stržišar, koreografinja Ksenija Hribar, kostumografinja Alenka Bartl in dirigent Milivoj Šurbek.«

Opero uprizarjate na velikem odru Cankarjevega doma, ki je bolj primeren od tega v operni hiši. Kako sicer rešujete prostorsko stisko?

Gradnja ljubljanske opere, častitljive stoletnice

program, ki bo gledalcem všeč. Šele kasneje lahko začne nekako »vzgjajati« gledalce, tako da v svojih hotenjih sledijo operi. V lanski sezoni smo pri tem precej uspeli, saj smo izvedli 146 predstav in velika večina jih je bila razprodanih. Repertoar je bil dokaj klasičen, v letošnji sezoni pa že poskušamo narediti določene premike.«

Položaj Opere torej nikakor ni rožnat?

»S svetovno praznično slovenske novitete Krpanova kobila skladatelja Janija Goloba in libretista Ervina Fritza. Menim, da je to nova vzpodbuda ne samo za slovenske skladatelje, ampak tudi opozorilo slovenski politiki, da smo v preteklosti morda le premalo vzpodbujali operno ustvarjalnost.«

Kakšne vrste delo je nova slovenska opera?

»Gre za opero buffo, libreto je naslonjen na predlogo Lev-

»Trenutno smo zasilno obnovili prostore za gledalce, hodnike, toalete in stopnišča. V dvorani pa je potreben temeljitejši poseg, kajti naprej je treba napraviti betonsko dno (sedaj je leseno), nujno moramo zamenjati stole, dvorano v celoti prepleskati in k projektu pristopiti tudi po spomeniško-varstvenih napotilih. Vse to smo predlagali ministrstvu za kulturo. Glede na to, da je bil rok za realizacijo vsega tega zelo kratek in se je znova ustavilo pri denarju, bo morala ureditev avditorija počakati na naslednje leto.«

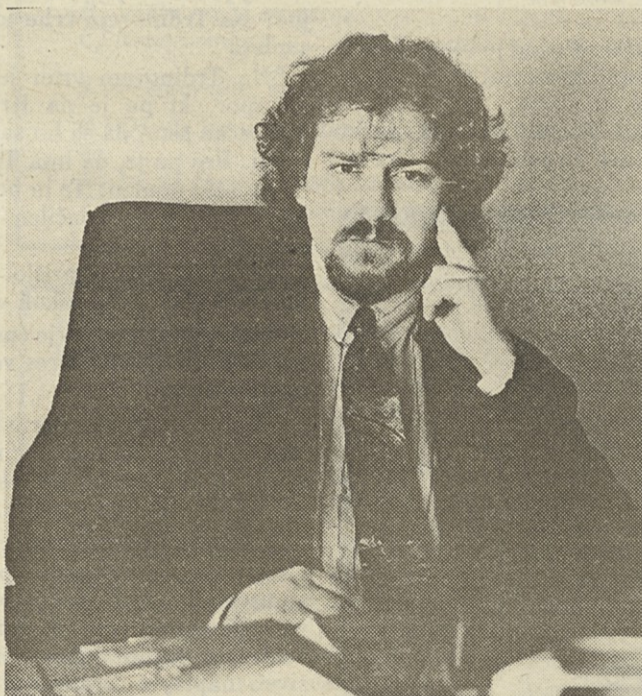
Iščete morebiti kakšne radikalnejše rešitve za izhod iz prostorske stiske?

»Za rešitev ljubljanske Opere smo dali napraviti tri projekte. Nekateri se nanašajo na prostor, kjer stoji sedanja operna hiša, v zadnjem času pa iščemo tudi novo lokacijo, kjer bi zgradili operno gledališče z okoli tisoč sedeži. V sedanji dvorani in na opernem odru lahko izvajamo le manjše komorne opere, v Cankarjevem domu pa je zaradi velike zasedenosti težko dobiti prosti termin.«

Menda vam zmanjkuje prostora tudi za vaje, ki so pri vašem delu izredno številne?

»Niti Opera niti Cankarjev dom nimata spremljevalnih prostorov, ki so potrebni za operno dejavnost. To so razne zborovske, orkestrske in baletne dvorane, garderobe in podobno. Zelo drago in neprikladno je namreč za vaje orkestra uporabljati in segrevati celo dvorano s tisoč štiristo sedeži. Če se bodo slovenska javnost in faktorji, ki odločajo o tej problematiki odločili za kateregakoli teh posegov, arhitekti ne bi smeli ponavljati napak preteklosti.«

Siomona Pilko

Darko Brlek, direktor SNG Opere in baleta

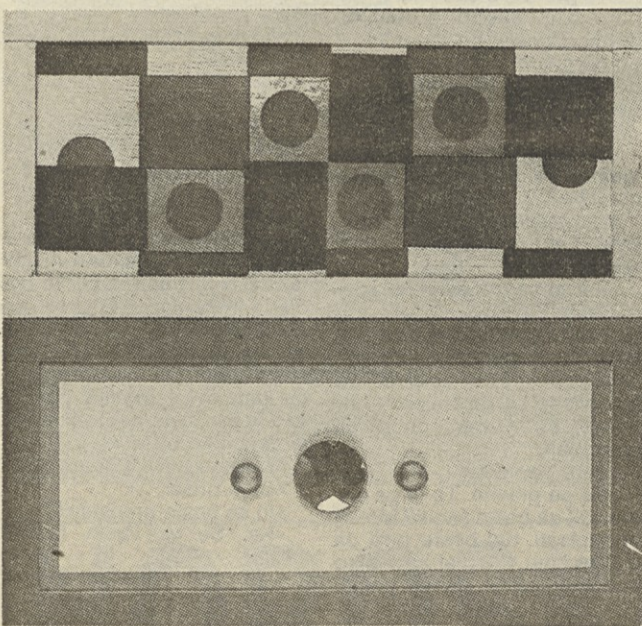
»Smo v nekakšnem prehodnem obdobju. Pod prejšnjo vlado so izdali sklep o razdelitvi SNG, zdaj pa je ta sklep zamrznjen in iščejo nove rešitve. Upam, da bo ministrstvu za kulturo in ostalim, ki se ukvarjajo s to problematiko uspelo najti najustreznejšo pot, kajti od tega so odvisni tudi rezultati in produkcija naše hiše, ki pa ni poceni.«

Kakšni so bili začetki pred sto leti?

»Slovesna otvoritev hiše je bila 29. septembra 1892, prva operna predstava je bila uprizorjena 3. oktobra 1892. To je bila opera v dveh dejanjih če-

stikovega Martina Krpana, vendar je zgodba nekoliko razširjena zaradi zahtev operne zvrsti, dodane so nekatere osebe. Po mojih vtisih smo

ODSOTNOST FIGURE

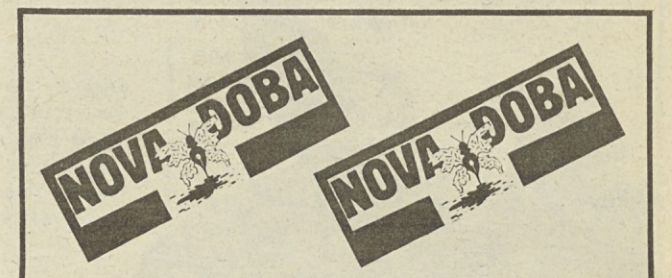

V celjskem Likovnem salonu je do 17. oktobra na ogled posebna didaktična razstava z naslovom Odsotnost figure. Na ogled so postavili dela Černigoja, Kregarja, Tihca, Kotonika, Jemca Hrvatskega, Gnamuša, skupine OHO, Sušnika, Kapusa, Trobentarja, Gorencina in Červeka.

NEDOLŽNA ERENDIRA

Letos bo Borštnikovo srečanje prvičkrat mednarodni festival. V uvodnem delu se bo predstavilo znamenito kolumbijsko gledališče Teatro Popular iz Bogote s predstavo Nedolžna Erendira Gabriela Garice Marqueza.

Prireditev bo v sredo, 14. oktobra, ob 19.30 uri na velikem odru SNG Maribor, reprizi pa bosta ob isti uri še v četrtek in v petek.

ROGAŠKA SLATINA

PROMOCIJSKE
AKTIVNOSTI

Zdravilišče Rogaska beleži ta čas sedemdesetodstotno zasedenost svojih hotelskih kapacitet, kar je približno dvakrat več kot v enakem obdobju preteklo leto. Medtem ko je bilo lani le okoli sto tujcev, ki so si jesen upali preživeti v Rogaske, jih je v letošnjem septembru že štirikrat več. Kljub temu pa v Rogaske niso zadovoljni, saj se z gledajo po rezultatih iz leta 1990, rekordnega leta, ko so bili praktično razprodani in so na hotelskih recepcijah imeli celo liste čakajočih gostov, ki so dobili sobo samo v primeru, če je kdo od prijavljenih odpovedal v zadnjem trenutku.

Takšnim poslovnim uspehom bi se odgovorni za promocijo oziroma marketing v Rogaske radi ponovno približali, kar si temeljito prizadevajo predvsem z intenzivnejšo promocijo v Italiji in Avstriji.

Tako so se uspešno predstavili povsem samostojno na sejmi v italijanskem Pordenonu in Trstu, kjer so pripravili tudi tiskovno konferenco za novinarje, prezentacijo za turistične agencije in predstavnike sindikatov ter sklenili še nekaj sponzorskih pogodb na italijanskih televizijskih postajah. Do-

bre odnose z mediji vzpostavljajo tudi v sosednji Avstriji.

V začetku marca so izredno uspešno tiskovno konferenco organizirali na slovenskem konzulatu v Celovcu, ki se je udeležilo kar dvajset novinarjev, vrsto promocijskih in sejmskih nastopov pa še načrtujejo to jesen. Tako se bodo predstavili na evropskem kongresu o magneziju v nemškem Giessnu, na sejmu za ženske La Donna na Dunaju, kjer bodo predstavili ponudbo Beauty Centra in pripravili še eno konferenco za medije, prisotni pa bodo tudi na graškem sejmu, kjer se bodo predstavili skupaj z gostilno "Zlata goska" s Ptuja, ki jo uspešno vodi družina Grdiša.

Promocija Zdravilišča Rogaska je trenutno usmerjena na bližnje tuje trge, saj se zaradi neljubih lanskoletnih dogodkov morajo ponovno boriti za vsakega gosta posebej, tudi za tistega, ki je že dolga leta stalni obiskovalec Rogaske. Lažje je namreč prepričati bližnjega, da v Sloveniji več zdanaj ni vojne, kakor tistega iz Nemčije in Izraela, ki lahko vsak dan spremlja vojne grozote po televiziji.

Borba za trg je postala neusmiljena. Dobili jo bodo morda le najbolj prizadevni in vztrajni.

Amadea Dobovišek

V ANKARANU SMO OBISKALI IVANA
BOLČIČA, NAGRAJENCA NOVE DOBERAD BOM ŠEL
V ROGAŠKO SLATINO

"Slišal sem za Novo dobo, tudi bral nekatere številke. Časopis mi je bil takoj všeč." Takole je Ivan Bolčič kot tudi drugi na Obali postal naš stalni naročnik in bralec. Ivan ima v Ankaranu delavnico za servisiranje avtomobilov Honda in Hyundai.

Ivana Bolčiča, ki je dobil brezplačne polčitnice v Rogaske Slatini, smo ga seveda obiskali.

"Res sem prijetno presenečen, kajti nagrade nisem pričakoval. No, če je že tako, bom konec prihodnjega meseca rad odšel v Rogaske Slatino. Z ženo seveda."

Ste zadovoljni z našim časopisom?

"Čeprav precej delam, si vzamem čas in preberem Novo dobo. V časopisu najdem veliko zanimivih člankov tako o domačih dogodkih kot o tujih temah. Vtis imam, da vaši novinarji pišejo brez dlake na jeziku, tako kot v resnici je. Nova doba ni strankarski časopis in ima raven, ki jo je treba obdržati."

Upam, da nam boste ostali zvesti?

"Seveda. Navadil sem se na časopis in komaj čakam na novo številko."

Odkrito povejte, kaj vam v časopisu ni všeč.

"Običajno raje kritiziramo kot hvalimo. Če ste me že izzvali, menim, da objavljate precej obsirna pisma bralcev in nekateri se na ta način izživljajo, pisma bi morala biti krajša. Všeč so mi strani namenjene beguncem iz Bosne in Hercegovine. Nova doba je edini časopis v Sloveniji, ki se na ta način ukvarja z nesrečnimi ljudmi."

Vukica Vlajič

NASLEDNIK RUDNIKA RJAVEGA PREMOGA
LAŠKOZ GRATEXOM BODO
PEČI TOPLE

Jara kača problematike slovenskega premogovništva se vije že vrsto let. Poskus prestrukturiranja je najprej prizadel manjše premogovnike, med prvimi delovno enoto rudnika rjavega premoga Laško, ki je zaprt s 30. septembrom. A ni razloga za paniko, kajti poskrbeli so za dobrega naslednika, podjetje Gratex, registrirano 1. julija, ki pod vodstvom Draga Rebrice, v. d. direktorja, pod novim imenom in z nekaj novimi dobavitelji, skrbi, da bo premoga na področju Laškega do Radeč in v Celju z okolico dovolj.

"Nismo zasebniki, ampak družbeno podjetje z dvema sovlagateljema. Večinski delež pripada Rudniku rjavega premoga Slovenije, finančna sredstva za ustanovitev pa nam je odobrilo Ministrstvo za energetiko", je povedal Drago Rebrica in poudaril, da predstavljajo pravnega naslednika laškega rudnika, torej kupci ne bodo prikrajšani, saj so sposobni ponuditi enake storitve in proizvode. "Našo osnovno dejavnost predstavlja pridobivanje, proizvodnja in prodaja kamenih agregatov, prodaja kuriv, predvsem rjavega premoga iz Trbovelj. Sčasoma bomo pristopili tudi k prodaji drv, ki jih bomo kupovali od okoliških kmetov, imamo pa tudi nekaj svojih gozdov, ki smo jih prevzeli z reorganizacijo."

V novem podjetju je dvajset zaposlenih, večinoma so vsi že prej opravljali

razmere, dobre strani in slabosti, ob prestrukturiranju je pripravil poslovni načrt in se trudil, da bi obdržal v novem podjetju čim več delavcev. Sprejeli so ga za vršilca dolžnosti direktorja in poslovanje je steklo. Zelo uspešno. Ne bremenijo jih neplačani računi in na srečo poslujejo z dokaj rednimi plačniki. Obdržali so prejšnje odjemalce, da bi zadovoljili program finančne rekonstrukcije, pa so si morali zagotoviti še nekatere nove stranke, torej širše tržišče. Nove poslovne vezi so povečale možnost prodaje tako za široko potrošnjo kot individualno.

"Od matične firme smo neodvisni, nanjo smo vezani le s pogodbo, da nam zagotovijo določeno količino premoga, ki ga moramo plasirati na tržišče. Do sedaj smo poslovali brez zapletov, videli bomo, kaj nam bo prinesla zima. Uspešno se spopadamo s konkurenco, ker smo cenovno ugodni, cenejši od vseh ostalih kamnolomov in zadnji pri podražitvah. V prodaji premoga smo štartali z nižjo ceno kot konkurenti. Želimo se približati tržnemu obnašanju", pravi Drago Rebrica. Letos namerava prodati sto tisoč kubikov gramoza in tri tisoč ton premoga.

Seveda Gratexu ni z rožicami poslano, denarja tudi v tem podjetju ni dovolj, velike vsote večkrat obležijo samo na papirju. Ustanovitveni kapital so nabirali s težavo in počasi, še dlje pa je trajalo, da so zbrali dokumentacijo, potrebno za opravljanje dejavnosti. Trudijo se in uspeva jim ohranjati rentabilnost.

In slovensko premogovništvo? "Z zapiranjem premogovnikov se zmanjšuje količina vrst premoga, ki ga lahko ponudimo. Vprašanje je, kaj bo z uvodom, vendar lahko večje pomanjkanje povzroči le res huda zima. Področje, ki ga mi pokriva, bo dobro preskrbljeno, povpraševanje ne bi smelo preseči ponudbe. Sicer pa ugotavljamo, da v Sloveniji potrebujemo mnogo manj premoga kot na primer pred desetimi leti, poraba je padla z enega milijona ton na okoli 350 tisoč ton. Mnogi kupci so segli po drugih virih energije, nekateri zaradi ekološke osveščenosti, drugi zaradi manjših stroškov. Po moji presoji preskrba s premogom zadostuje sedanjim potrebam", meni Drago Rebrica.

Drago Rebrica

podobno delo. Rudnik Laško je kljub temu moralo zapustiti precej delavcev, nekateri so odšli v hrastniški rudnik, nekaj se jih je upokojilo, drugi so na čakanju. "Za brezposelne naša skrb ni zamrla. Iščemo nove programe in variante, da bi jim lahko spet zagotovili službo, po svojih močeh jim bomo skušali pomagati", je obljubil Rebrica, ki je bil v rudniku tehnični vodja zunan-jega obrata. Dobro je poznal tamkajšnje

Z GRATEXOM BODO
PEČI TOPLE

Ko smo prebrali rezultate nagradne igre za naše stare in nove naročnike in med srečnimi dobitniki našli ime

DUŠAN KRUMPAK BO S ČETRTRINO ŽIVLJENJA PLAČAL ROP NA LIPI NAD FARNKOLOVIM

UBIJAL ZA DROBIŽ

Veliki sodni senat v Celju je v petek 36-letnega Dušana Krumpaka obsodil na štirinajst in pol let zapora za uboj Leonarda Bukovskega in poskus uboja njegove žene Marije. Krumpak je ubijal zaradi denarja, zaradi piškavih 1.360 mark.

Kot smo že poročali, sodi grozovit uboj na Lipi med najbolj krvave dogodke zadnjih let na Celjskem. Le ropi na bencinskih črpalkah so bili še grozovitejši. Zločin na Lipi je še bolj presunljiv zato, ker je šlo za rop na »domaćiji«, saj je Dušan Krumpak tam pri stari mami odraščal.

Obtoženi Dušan Krumpak je v svojem zagovoru najprej skušal sodnike prepričati, da ne ve, zakaj je odrinil na Lipo s pištolo, nožem, maskirno masko, vrvjo in rokavicami in zatem še s pravljico, da se mu je pištola sprožila, ko je po nerodnosti z njo udaril ob stopnico... Najverjetneje pa se ima Marija Bukovska zahvaliti zgolj sreči, da je ostala živa, ker se je Krumpaku po strelu v njo naboj zagodil.

Tisto usodno nedeljo se je Dušan Krumpak v Celju opremil z vsem naštetim in se odpeljal proti Frankolovu, odkoder je peš krenil na štiri kilometre oddaljeno Lipo, kjer je bila nekoč že omejena kmetija njegove stare mame, ki sta jo pred leti odkupila zakonca Bukovski. Na domačiji se je pritalil na gospodarskem posloju in čakal, dokler ni dočkal Leonarda Bukovskega in vanj brez besed sprožil. Bukovski bi se naj smrtno ranjen skušal privleči na cesto, odkoder ga je morilec najprej odsunil v jarek in pozneje zvelkel v bližnji gozd.

Najgrozovitejši prizori so se zvrstili šele zatem, ko je Dušan Krumpak, sicer tudi sam oče nedoraslih otrok, prišel v hišo in tamkaj naletel na Marijo Bukovsko, ki je var-

devala malega otroka, da bi skupaj z večjo hčero odšli na slavo k sosedu. Ker je imela hči v hiši glasno naravnani radijski sprejemnik, za dogodke na dvorišču nista slišali. Iznenada se je pojavil zamaskirani možak in v glavo ustrelil prestrašeno žensko z otrokom. Strel jo je le oplazil, naslednji pa zgrešil

in spet naslednji zadel v prsa, nata pa je pištola zatajila. Verjetno se imata tudi otroka zahvaliti za življenje tej pištoli, ker je potem njuno mater zvelkel v sosednjo sobo in otroka skoraj zadušil, ko ga je držal za usta, dokler mu nesrečna mati ni izročila prihranek, 1360 mark, ki sta jih z možem prihranila za do-

graditev hiše. Osemletni hčeri je s pobegom skozi okno uspelo priklicati sosede, kamor se je uspela privleči tudi hudo ranjena mati. Dušana Krumpaka so s pomočjo prebivalstva policaji dobili skritega v nekem potoku. Krumpak bi raj denar potreboval za nakup - stanovanja. Zdaj ga bo imel nekaj let zastoj.

Dušan Krumpak (označen s puščico) na isti kmetiji pred leti, ob smrti starega očeta.

SRBI NA CIPRU

Pred tremi meseci se je v tisku pojavila trditev, da je Ciper glavni zaveznik Srbije v najnovejši vojni. Še več: Ciper je srbska filijala.

V sredini preteklega leta je precej srbskih politikov svoje imetje preneslo na ciprsko banke. Mnogi med njimi imajo tudi ciprsko vize, s katerimi se lahko skrijejo v tej otoški državi. Brat Slobodana Miloševića ima na Cipru podjetje, vredno dva milijona ameriških dolarjev, sam Sloboda pa si je na lepem otoku kupil vilo za nekaj milijončkov v isti valuti. Letošnjega januarja je dovoljenja za odpiranje podjetij na Cipru dobilo osem tisoč, na čakalju pa je dvajset tisoč Srbov. Le ti so že prenesli sredstva na Ciper po načelu "Off shore" (dalje od obale) podjetij. Pravzaprav ne gre za nikakršne firme, temveč za poskus, kako naj bi se na legalen način prenesla ogromna denarna sredstva iz Jugoslavije v razpadanju. V ta namen je JAT uvedel s Ciprom posebno zvezo. Iz Beograda sta v Larnaco ob deseti uri zvečer leteli dve potniški letali. Najprej so leteli samo ugledni in dobro nakradeni Srbi, nato pa so se jim pridružili še najhujši kriminalci.

V ciprskih bankah je našel svoje mesto tudi denar, ki so ga Milošević, Jović in Trifunović prenesli s konta ZKJ na konto svoje stranke. Po izračunih naj bi šlo za vsoto stotih milijonov dolarjev.

Na Cipru so ustanovljene tri srbske banke: "Beobanka", "Karičbanka" (sodelniki: Slobodan Milošević, Jović, Trifunović in brata Karić) in "Beogradska kreditna banka". Svoja zastopstva so odprli "Geneks", "Jugometal" in mnoga druga vodilna srbska podjetja. Precej podjetij deluje pod krinko dvojnega lastništva.

Srbi množično kupujejo hiše v otoški državi. Glavna pisarna ciprskih mešetarjev se nahaja v beograjskem hotelu Metropol, upravljajo pa jo Srbi.

Na Cipru končuje tudi blago, ki so ga četniki nakradli po Hrvaški in BiH. Medtem, ko bosanskim Muslimanom gorijo hiše, beograjski sloj bogatih kupuje hiše daleč stran od krvavega bojišča.

NEDOUMLJIVA SADISTIČNA IZZIVLJANJA

BORDELI V BRČKEM

Ko so pred petimi meseci četniške bande iz različnih koncev bivše Jugoslavije skupaj z Jugovojsko izvedle napad na Brčko, si ni nihče mogel niti zamisliti, kakšne zločine bodo pošasti počele v okupiranem mestu. Zdaj se je vse izvedelo o zloglasnih koncentracijskih taboriščih Luka, Partizan, Brezovo Polje in Batković, kjer je bilo ubitih več kot pet tisoč Brčanov.

Tisoči mladih še vedno umirajo v tem peklu. Nekatere so odvedli na prisilno delo v Srbijo. Mnogo ostarelih, brezmočnih in bolanih je bilo razgnanih v raznih smereh. Hrvatov in Muslimanov v samem mestu in okoliških krajih praktično ni več. Vse džamije v mestu so porušene. Na mestu, kjer je nekoč stala ena izmed njih, se šopiri četniško parkirišče. Dve muslimanski pokopališči sta preorani.

Vse to prebivalci na brčanskem osvobojenem ozemlju zelo težko prenašajo, to, za kar so slišali pred nekaj dnevi, pa je v njihovih dušah prelilo čašo gorja.

Gre za izpoved mladih deklet in žena, ki so mesece preživljale težka četniška izživljanja, pred kratkim pa jim je uspelo doseči osvobodeno ozemlje. Večina mučenk je nesposobna za kakršnokoli komunikacijo. Redke med njimi so opisale četniške svinjarije, ki ledenijo kri v žilah.

V Brčkem so napadalci zajemali cele družine, prevažali v zbirni center v Brezovem Polju, nakar so odvajali mlajše ženske, katerih del so takoj vračali v mesto v četniški bordel Westfalija in brčanski hotel Galeb. Nad nesrečnicami so uprizarjali grozodejstva, nerazumljiva

človeškemu umu. Vse prošnje ujetnic, da jim pustijo vsaj malce časti in dostojanstva, so bile zaman. Med posiljenimi so bile tudi deklice z dvanajstimi, pet-

najstimi leti... Norim izživljalcem njihova mladost ni bila niti malo pomembna. Dvanajstletnice so morale zdržati tudi po petnajst četniških junakov - do nezavesti.

Četniki so nekaterim ženskam rezali dojke in ušesa, sekali prste, parali trebuhe. Mnoge izmed njih so v strahu naredile samomor.

Strašen je primer matere in hčerke, nad katerima se je v lastni hiši izživljalo

osemnaest četnikov. Mati je morala gledati, kako ji posiljujejo hčerko in obratno. Psihično uničene po strašnem poniževanju sta v kuhinji izpustili plin - naredili samomor.

Ženske, ki so po posilstvih postale noseče, nameravajo četniki zadržati v svojih "kazamatih" do rojstva otroka, saj, kakor pravijo sami, morajo roditi četniške otroke.

Vsak, ki posluša strahote, ki so jih (in jih še) mlade Hrvatice in Muslimanke morale prenašati, ostajajo brez besed. Nesrečnice, ki so se osvobodile in izpovedale svojo bolečo zgodbo, želijo ostati popolnoma anonimne. Vsaka od njih ima namreč iz kroga ožje družine koga v četniških krempljih.

Vsi podatki o grozodejstvih so že posredovani službam, ki delajo na raziskovanju vojnih zločinov, ki so bili storjeni v občini Brčko.

Za mnoga, premnoga mlada dekleta, po katerih je Brčko slovelo, ne bo nikakršna kazen, odmerjena njenim skruniteljem in ubijalcem, prav nič pomagala.

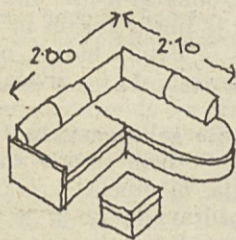
Lepa Brena, rojena v Brčkem, je nekoč pela za ubijalce svojih someščank. Na tisoče fantov in mož bi jo rado imelo. Pravočasno jim je ušla, ostal pa je nadomestek - brčanska mladost in lepota.

Trgovsko podjetje, d.o.o., Celje 63000, Teharska 111;
tel./faks: 063/29-144

IZJEMA PONUDBA:

SEDEŽNA GARNITURA
BARBARA
GOTOVINA: 59.900 SIT
3 čeki 69.900 SIT
6 čekov 79.900 SIT
DOBAVA TAKOJ!

V RAZLIČNIH MODNIH BARVAH
- spalnice **MEBLO** že od 81.000 SIT
- kuhinje **SVEA** po najnižjih cenah
- pisarniški stolček 6.900 SIT

UGODNI PLAČILNI POGOJI!

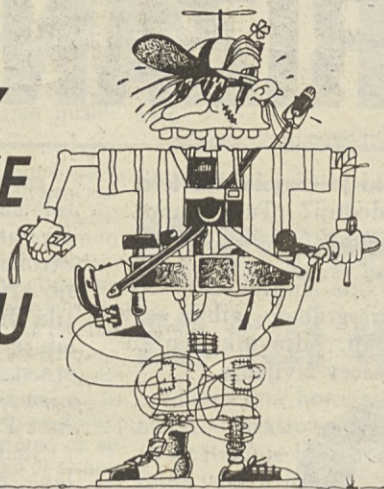
NAKUP ZA GOTOVINO DO 35% POPUST, MOŽ-
NOST PLAČILA S ČEKI DO 8 MESECEV BREZ
OBRESTI!

išče **AKVIZITERJE**

Interesenti naj se oglašijo v uredništvo Nove do-
be v Aškerčevi 15 v Celju

**BREZ
DLAKE
NA
JEZIKU**

MARIBORSKI RADIO ŠTUDENT UKV stereo 95,9MHz •

Ostalo

KRAVO SIMENTALKO, ja-
bolka za ozimnico, prešanje in
hruške, prodam. Lipuš Adolf,
Zvodno 63, Celje

V VELENJU ODDAM manjšo
opremljeno sobo, z možnostjo
kuhanja in telefona, samski za-
posleni ženski. Sobica ima ve-
lik balkon. Tel.: 063/853-432

MLIN ZA GROZDJE, varilni
aparati, skobelnik, krožno ža-
go, vbodno žago, vibracijski
brusilnik, ugodno prodam.
Tel.: 063/29-686

V NAJEM dam prostore za
šiviljstvo ali podobno cca. pro-
stor za 10 šivilij. Tel.: 063/771-
550

**VULKANIZACIJA
in
AVTOPRALNICA**

nudi storitve z najbolj
sodobnimi stroji

**Rosando
PREVOLNIK**
Teharje,
tel.: (063) 32-900

Rečičan d. o. o.
Trnovlje 241 b, Celje
(pri Dinosu)
telefon: 063/411-700
tel. & fax: 063/411-701

SUPER CENE:

OPEČNI MUDULARNI BLOK 19x19x29

ARMATURNE MREŽE – vseh tipov

BETONSKO ŽELEZO (gladko in ČBR)

CEMENT, APNO

VES INSTALACIJSKI MATERIAL
(vodovod, elektro, toplovod)

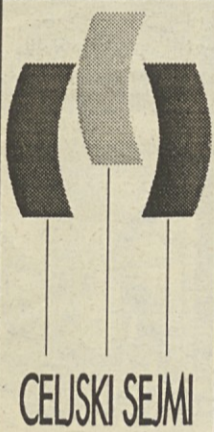
STAVBNO POHIŠTVO, LES

KOMBI PLOŠČE **novolit**

MOŽNOST NAKUPA NA VEČ ČEKOV!

REČIČAN ZA VAŠ USPEŠEN DAN!

PETROL
z vami na poti

CELJSKI SEJMI – ZAVOD ŠRC GOLOVEC

AVTO SEJEM RABLJENIH AVTOMOBILOV PONOVO NA
STARI LOKACIJI VSAK TOREK od 12–17^h
SOBOTA od 7^h–13^h

TENIS NA PEŠČENIH IGRIŠČIH V DVORANI C
VSAK DAN OD 8^h do 22^h.
PRIJAVE ZA ZIMSKI TENIS OD 5. 10. 92 PRI OSKRBNIKU
TENISA.

KEGLJIŠČE OBRATUJE VSAK DAN OD 12^h–22^h.

BAZEN IN SAVNA SE PONOVO ODPIRATA DNE 26. 10. 92

VSE INFORMACIJE NA TELEFON: 063/33-233 int. 213

VLJUDNO VABLJENI!

NUDIMO VAM SATELITSKE ANTENE
MONTAŽO IN SERVISIRANJE
V CELJU TRG SVOBODE 9
TEL/FAX: 26-008

elSat LILIJA

**MALI OGLAS
ZASTONJ KUPON**

MOJ NASLOV: -----

Kupon in čitljivo besedilo malega oglasa pošljite
na naslov Nova doba, Aškerčeva 15, Celje, s pripisom
»Za male oglase« in svojim polnim naslovom.
Oglasov pod šifro in oglasov za podjetja in obrt-
nike ne objavljamo brezplačno.

NOVA DOBA

NAROČILNICA

Ime priimek

naslov

.....

naročam časopis-tednik Novo dobo na naslov

.....

Na gornji naslov mi pošljite izvodov.
(število)

Obvezujem se, da bom redno plačeval naročnino.

_____ podpis naročnika

HOLLYWOODSKO SMETANO JE STRAH

AIDS NE PRIZANAŠA

Šestdesetletni Anthony Perkins je izgubil bitko z aidsom, ki je trajala dve leti. Hollywood je pretresen, obupan in paničen. Kdo bo naslednji? Tudi ženske ogroža kuga 20. stoletja, čeprav smo do danes poslušali večinoma o moških žrtvah te neozdravljive bolezni.

Aids je pokosil že mnoge znane osebnosti, a umetniški svet so najbolj pretresle smrti Rocka Hudsona, Freda Mercurija in zdaj še Anthonija Perkinsa. Tisk sooča javnost z novimi vprašanji in odkriva ženske obolele za aidsom. Je res, da je ljubezen še vedno slepa? Ankete kažejo, da ženske verjamejo partnerjem, tudi če jih poznajo šele eno noč, menda odpovejo vsi mehanizmi previdnosti, čim slišijo tisti znani "Ljubim te". Število okuženih žensk narašča, zato se mnogi ubadajo z vprašanjem, ali so ženske morda bolj ogrožene kot moški. Strokovnjaki pritrilno odgovarjajo, in sicer menijo, da je nevarnost okužbe pri ženskah kar petkrat večja.

Susanne Seidensticker, 30 let. Hči velikega magnata Seidenstickerja, kralja srca, se je poročila v letu 1986 z bogatim princem. Doživela sta sanjsko poroko v Buckeburškem dvorcu. Pred tremi leti je zanosila in preventivni krvni preiskavi je sledila smrtna obsodba, HIV pozitiven. Slaba kri, napačna igla ali usodna noč? Mož je zdrav in se je Susanne, ki je danes v eni izmed klinik za aids v Arizoni, odrekla. Okužen je tudi njun drugi otrok Nikolaj.

Edith Marples, umrla v dvainštiridesetem letu. Bila je znan televizijski obraz na ZDF in na ARD-ju. Igralka je v poučnih oddajah večkrat opozarjala na nevarnost aidsa. Zaljubila se je v ameriškega plesalca Marca M., ki ji je po enem letu priznal, da je okužen z aidsom. Edith je menila, da je ljubezen močnejša in poročila sta se leta 1984, Marc jo je okužil. Umrla sta oba, on leta 1989, ona dve leti kasneje.

Aileen Getty, 33 let. Za vnučkinjo naftnega milijarderja Paula Gettija je bil skok čez plot usoden. Svojemu možu Christopherju Vildingu je bila zvesta dokler ni spoznala hollywoodskega kamermana Andreja Bartokoviča, ki jo je zapeljal v skupinski seks, prepričal jo je s kokainom. Umrl je šest mesecev kasneje. Njen mož je želel ločitev in do-

delili so mu tudi oba sinova. Aileen je shujšala enajst kilogramov, giblje se v invalidskem vozičku. Zdravniki ji pripisujejo še šest mesecev življenja.

Elisabeth Glaser, 39 let. Bila je žena televizijskega zvezdnika Paula Glaserja. Po štirih letih zakona je rodila željenega otroka. Pri porodu je dobila transfuzijo krvi, okužene z aidsom. Nič ni slutila in rodila je še enega otroka. Prvi sin je umrl star sedem let in šele takrat sta starša spoznala resnico. Elisabeth in njen sin še ne kažeta znakov okuženosti, mož Paul je zdrav.

Sledijo še zgodbe šestih žensk, bile so lepe, pametne, a prinašale so smrt.

Princesa Katarina Firstenberg je odšla od doma s sedemnajstimi leti. V Londonu je doživela mnoge zabave, dolge noči, drogo in aids. Umrla je stara petindvajset let.

Aeison Gerc, hči kralja z nepremičninami, je preživela z okuženim moškim dve noči. Po šestih letih je dobila pljučnico in zdravnik ji je takrat povedal, da ima aids. Danes sedi na postelji in veruje v ponovno rojstvo. Življenjska perspektiva? morda še eno leto.

Amparo Munjoz iz Madrida, miss univerzum iz leta 1974, je gojila življenje polno bežnih srečanj po svetu, dvakrat se je poročila, obakrat ločila, bila je brez otrok. Rada je imela kokain in heroin, najverjetneje je dobila aids z okuženo iglo. Predvidevajo, da bo živela še dve leti, morda tri.

Kimberley Bergalis je umrla stara trindvajset let. Nikoli ni uživala drog, tudi prijatelja ni imela. Okužil jo je njen zobozdravnik, ko ji je zdravil zobno korenino. Prijateljem je zapustila poslovilno pismo: "Lasje so mi izpadli, shujšala sem dvajset kilogramov. Moje telo je pokrito z mehurji. Ne morem govoriti, ne morem jesti. Ljudje, ležim in čakam na smrt." Umrla je poleti leta 1991.

NAJDENA GROBNICA VELIKEGA DUHOVNIKA

JEZUSOV SODNIK PRED SODBO ZGODOVINE

Slučajno odkritje grobnice Kajfine družine je obnovilo razprave o vlogi židovskega velikega duhovnika pri Jezusovem sojenju.

Izraelski arheologi so odkrili družinsko grobnico Kajfe, velikega judovskega duhovnika, ki je predsedoval sodišču, ki je obsodilo Jezusa in ga izročilo Rimljanom. V starodavni pečini na prihodih k jeruzalemskemu predmestju so arheologi našli kosti, shranjene v ceremonialnem zaboju, ki so ga Židje uporabljali ob koncu prvega stoletja, je zapisal Michael Specter v "International Herald Tribune".

Arheologi trdijo, da je to do sedaj najpomembnejše odkritje ostankov osebnosti, ki se omenja v Novi zavezi. Po 2000 letih je težko z gotovostjo trditi, če so najdene kosti resnično Kajfine, vendar pa njihova starost, napisi na kostnici ter obrtniški izdelki, ki jih obkrožajo,

potrjujejo domnevo arheologov, da je odkriti grob grobnica Kajfine družine.

Veliki judovski duhovnik Kajfa je ena najbolj osovraženih osebnosti v zgodovini. Največkrat so ga opisovali kot hudobneža slepo željnega oblasti, ki je bil pripravljen na vse, samo da bi se prikupil rimskemu guvernerju Ponciju Pilatu. Njegova obsodba Jezusa je opisana tudi v Janezovem evangeliju.

Kot se pri najdbi arheoloških znamenitosti največkrat zgodi, je tudi tej botrovalo naključje. Ob gradnji ceste 1990 so delavci našli grobnico. "Stil pisanja, način pokopa, uporabljena imena, lokacija - vse to bo razjasnilo obdobje, v katerem je živel Jezus", pravi Bruce Chilton, profesor teologije

na Bard Collegu v Annandeleu, New York, in dodaja, da si je težko zamisliti pomembnejše odkritje iz tega obdobja. Najboljši jeruzalemski arheolog Zvi Greenhut je ugotovil, da je grobnica popolnoma ohranjena. Arheologi so v njej, dovolj visoki, da se da stati tam, našli dvanajst apnenčastih sarkofagov.

Po takratnih navadah so trupla najprej položili v niše, ko pa je meso strohnelo, so kosti pobrali in jih shranili v kostnico. Eden od sarkofagov je okrašen z zapletenimi rozetami in nosi napis "Jožef sin Kajfin". Jožef je drugo ime židovskega Velikega duhovnika, sedaj znanega kot Kajfa, ki je v Jeruzalemu vladal od leta 18 do 36 našega štetja. V sarkofagu so našli kosti šestdesetletnega moškega.

"Napis je indentičen njegovemu nad-

imku", trdi Ronny Reicha z izraelskega urada za starine.

Zgodovinarji dokazujejo, da je Kajfa najpomembnejši izraelski Veliki duhovnik, posebej še zaradi njegovih ne navadno dobrih odnosov s Poncijem Pilatom. V času njegove vladavine, beleži Talmud, je bilo judovsko vrhovno sodišče Sanhedrin prestavljeno s Templja, s čimer je oslabela njegova moč. Kajfa je spodbujal menjalce denarja in trgovce z živalmi, naj trgujejo v predverju jeruzalemskega templja, saj je imel tako večji vpliv na njihovo trgovanje.

Že dva tisoč let znanstveniki razpravljajo o Kajfini vlogi pri sojenju Jezusu in njegovi privrženosti Rimljanom. Eni govorijo, da je Kajfa pri tem odigral minimalno vlogo, več pa je takšnih, ki trdijo, da brez Kajfine odločitve ne bi bil usmrčen.

Jezusovo izganjanje trgovcev in menjalcev denarja iz Templja je eden temeljnih delov Evangelija. "Pisano je: moja hiša bo hiša molitve; ti pa si z nje napravil lopovsko jazbino", pravi Jezus v Matejevem evangeliju. To bi lahko bil najpomembnejši konflikt med Jezusom in Velikim duhovnikom Kajfo. Četudi je Jezusa obsodil na smrt Pilat, mnogi zgodovinarji za njegovo smrt dolžijo Kajfo, saj menijo, da je bil kot Veliki duhovnik dovolj močan, da bi ga lahko zaščitil, če bi hotel.

TRST - LJUBLJANA

OBLEKE ZA LEPE SLOVENKE

